

STANOWISKO RZĄDU

I. METRYKA DOKUMENTU

Tytuł
KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy

Data skierowania wniosku przez Parlament RP	Data przyjęcia stanowiska przez Komitet do Spraw Europejskich
	8 lipca 2015 r.

Sygnatura Komisji Europejskiej	COM(2015) 192
--------------------------------	---------------

Instytucja wiodąca
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Instytucje współpracujące
Ministerstwo Gospodarki Ministerstwo Finansów Ministerstwo Sprawiedliwości Ministerstwo Spraw Zagranicznych Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Urząd Komunikacji Elektronicznej Urząd Zamówień Publicznych

II. CEL DOKUMENTU

Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy jest strategią, której realizacja ma przyczynić się do uczynienia z Unii Europejskiej spójnego, zintegrowanego cyfrowo organizmu gospodarczego. Zniesienie barier dla cyfrowego rozwoju UE i stworzenie prawdziwe jednolitego rynku pozwoli firmom europejskim na czerpanie korzyści skali płynących z istnienia dużego, europejskiego rynku, umożliwiając podjęcie równej konkurencji z globalnymi liderami gospodarki cyfrowej.

Strategia zakłada realizację 16 inicjatyw składających się na trzy filary Jednolitego Rynku Cyfrowego:

1. **Lepszy dostęp konsumentów i przedsiębiorstw do towarów i usług w Internecie w całej UE** – co wymaga pilnego zniesienia barier w transgranicznej działalności internetowej.
2. **Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju sieci i usług cyfrowych** – co wymaga ultraszybkiej, bezpiecznej i niezawodnej infrastruktury oraz usług dotyczących treści, a także odpowiednich warunków prawnych do wspierania i rozwijania innowacji, inwestycji, uczciwej konkurencji i równych warunków działania.
3. **Maksymalizacja wzrostu gospodarczego generowanego przez europejską gospodarkę cyfrową** – co wymaga inwestycji w infrastrukturę ICT i w takie technologie jak chmura obliczeniowa i duże zbiory danych, oraz badań i innowacji, które zwiększą konkurencyjność przemysłową, doprowadzą do poprawy poziomu usług publicznych, poszerzenia kręgu osób korzystających z gospodarki cyfrowej i poprawy ich umiejętności.

Komisja Europejska zapowiada, że urzeczywistnienie Jednolitego Rynku Cyfrowego może zapewnić w Europie dodatkowy wzrost gospodarczy o wartości nawet 250 mld EUR w trakcie obecnej kadencji Komisji Europejskiej oraz, że zostanie stworzonych kilkaset tysięcy nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych osób, a także dynamiczne społeczeństwo oparte na wiedzy.

III. DOKUMENTY POWIĄZANE

- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska agenda cyfrowa” COM(2010)245;
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów COM (2011) 942 „Spójne ramy dla budowania zaufania na Jednolitym Rynku Cyfrowym dla elektronicznego handlu i usług”;
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wykorzystanie potencjału chmury obliczeniowej w Europie” COM (2012) 529;
- ZIELONA KSIĘGA „Zintegrowany rynek usług dostawy paczek jako impuls rozwoju handlu elektronicznego w UE” COM(2012) 698;
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska agenda cyfrowa – cyfrowe pobudzenie wzrostu w Europie” COM(2012) 784;
- Wspólny Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia bezpieczeństwa cybernetycznego Unii Europejskiej: otwarta, bezpieczna i chroniona cyberprzestrzeń” JOIN(2013)1;
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie jednolitego rynku telekomunikacyjnego COM(2013) 634;
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Ku gospodarce opartej na danych” COM(2014) 442;

IV. STANOWISKO RZĄDU

Jeszcze niedawno Europa, wraz z prężnie rozwijającym się sektorem telekomunikacyjnym, była cyfrowym liderem na skalę światową. To w Europie powstał standard GSM, czy strony WWW. Jednak zmiany w sektorze ICT zachodzą tak szybko, że w ciągu dwóch dekad okazało się, że liderzy ICT to obecnie podmioty z Ameryki Północnej i Azji. Unia Europejska ma potencjał, aby odzyskać tytuł światowego lidera cyfrowej rewolucji. Niestety potencjał skali, możliwy do osiągnięcia na 500 milionowym europejskim rynku, nie jest wykorzystywany, a główną ku temu przeszkodą jest fragmentyzacja rynku. Podstawowym celem strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego powinno być eliminowanie istniejących barier oraz tworzenie przyjaznego przedsiębiorczości i innowacjom otoczenia prawnego, społecznego i finansowego. Stworzenie w UE zintegrowanej cyfrowo gospodarki jest warunkiem podjęcia równej walki konkurencyjnej z globalnymi liderami.

W związku z powyższym Rząd RP popiera strategię Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy, ogłoszoną przez Komisję Europejską. Co do zasady popieramy większość zapowiedzianych w niej działań i inicjatyw, jednak nasze stanowisko odnośnie do poszczególnych wniosków legislacyjnych i działań pozalegisacyjnych będzie zależało od konkretnych rozwiązań, które zaproponuje Komisja.

Punktem centralnym Jednolitego Rynku Cyfrowego musi być obywatel, konsument i użytkownik Internetu. Dlatego też eliminując istniejące bariery i projektując nowe rozwiązania przewidziane w strategii należy zapewnić, by stanowiły one adekwatną odpowiedź na potrzeby i oczekiwania tych grup.

Z perspektywy konsumentów realizacja strategii oznacza większy wybór i dostęp do towarów, treści i usług elektronicznych oraz możliwość korzystania z szybkiej, otwartej, wolnej, bezpiecznej i niepodzielonej sieci Internet. Nie można przy tym jednak zapominać o innych podmiotach których praw cyfrowa aktywność bezpośrednio dotyczy.

Przedsiębiorcom Jednolity Rynek Cyfrowy powinien zapewnić możliwość łatwiejszego, szybszego i tańszego dotarcia do setek milionów konsumentów na wspólnym rynku. Likwidacja barier dla funkcjonowania na Jednolitym Rynku Cyfrowym daje bowiem szansę na przyspieszenie wzrostu przedsiębiorców, zarówno z samej branży technologii komunikacyjno-informacyjnych (TIK, ang. *ICT – Information and Communication Technologies*), jak i pozostałych sektorów gospodarki, dla których wykorzystanie takich technologii jest szansą na modernizację metod produkcji, czy świadczenia usług.

Szansa rozwojowa UE, jaką jest Jednolity Rynek Cyfrowy, nie może zostać zaprzepaszczone przez przyjmowanie na poziomie UE nadmiernych regulacji prawnych, obciążeń administracyjnych i biurokratycznych wymogów. Zapowiedziane rozwiązania i mechanizmy powinny być wystarczająco elastyczne, aby przetrwały próbę coraz szybszych zmian zachodzących w sferze cyfrowej.

Jednolity Rynek Cyfrowy powinien przynieść korzyści wszystkim obywatelom UE. Dlatego kształtując go, zwłaszcza aspekty prawne, należy zwracać uwagę na konsekwencje geograficzne i wpływ na spójność UE. Rząd RP z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji Europejskiej, aby realizację strategii oprzeć na zasadzie lepszego stanowienia prawa (*Better Regulation*) i w pełni popiera wskazaną przez nią potrzebę poddania wszystkich działań związanych z budową Jednolitego Rynku Cyfrowego konsultacjom i ocenie skutków (*Impact Assessment*). **Proponujemy, aby zarówno konsultacje, jak i ocena skutków poszczególnych rozwiązań uwzględniały nie tylko wymiar branżowy czy sektorowy, a były prowadzone także pod kątem skutków terytorialnych, zapewniając**

tym samym równomierny rozwój wszystkich regionów i państw członkowskich UE. W przypadku wykazania przez testy terytorialne nierównomiernego wpływu inicjatyw na poszczególne regiony bądź państwa członkowskie lub możliwości nierównomiernego rozłożenia kosztów, założenia poszczególnych inicjatyw powinny zostać odpowiednio dostosowane.

Jednolity Rynek Cyfrowy to również szansa na skok cywilizacyjny, lecz wymaga to dużego wysiłku na rzecz podniesienia kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Budując go nie można pozwolić na wykluczenie cyfrowe części społeczeństwa. Konieczne jest też zadbanie o poszanowanie podstawowych praw i wolności, tj. ochrona prywatności, wolność wypowiedzi, otrzymywania i przekazywania informacji, poszanowanie prawa własności (w tym intelektualnej) oraz bezpieczeństwo podczas korzystania z nowoczesnych technologii.

LEPSZY DOSTĘP ONLINE DLA KONSUMENTÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W EUROPIE.

2.1. Regulacje transgranicznego handlu elektronicznego, którym mogą ufać konsumenci i przedsiębiorcy.

Rząd RP co do zasady pozytywnie odnosi się do przedstawionych propozycji dotyczących transgranicznego handlu elektronicznego i potrzeby przyjęcia regulacji prawnych na poziomie europejskim. Istotnym elementem nowych rozwiązań prawnych powinny być regulacje zapewniające efektywną egzekucję praw wynikających z zawartej umowy oraz gwarantujące wysoką ochronę konsumentów. Popieramy co do zasady propozycję uregulowania kwestii dotyczących transgranicznej sprzedaży internetowej rzeczy ruchomych i treści cyfrowych. Przedłożenie projektu powinno być jednak poprzedzone przeprowadzeniem dokładnej oceny skutków regulacji, która uwzględni prawną ocenę możliwości przyjęcia wspólnych regulacji dotyczących środków prawnych dostępnych w razie niewykonania umowy oraz okresu, w którym przysługuje prawo do gwarancji. Nowe przepisy, jakkolwiek zasadnie proponowane z myślą o ułatwieniu działalności przedsiębiorcom, powinny zapewnić wysoki poziom ochrony konsumentów, nie niższy niż wynikający z aktualnego dorobku prawnego UE oraz orzecznictwa europejskiego, zwłaszcza w takich obszarach jak sprzedaż konsumencka czy handel elektroniczny. Propozycja nowych przepisów powinna zostać jak najbardziej zharmonizowana z już przyjętymi regulacjami prawa konsumenckiego, w szczególności Dyrektywą 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów. Nowa propozycja legislacyjna powinna mieć charakter scalający w jednym akcie prawnym jak największą część zagadnień, które dotyczą umów zawieranych za pośrednictwem elektronicznych środków komunikacji. W przeciwnym wypadku strony transakcji będą musiały sięgać do różnych źródeł prawa wywołując poczucie niepewności prawnej, tym samym utrudniając i spowalniając realizację transakcji sprzedaży za pośrednictwem sieci Internet.

Mając świadomość istnienia poważnych różnic w tradycjach prawnych państw członkowskich, a także sceptyczne reakcje środowiska prawniczego wobec inicjatywy CESL (*Common European Sales Law*), Rząd RP z zadowoleniem podchodzi do obecnych propozycji działań harmonizacyjnych zmierzających do ustanowienia wspólnych zasad dotyczących praw i obowiązków stron umów sprzedaży online bez tworzenia alternatywnego reżimu prawnego. Nowe regulacje nie powinny jednak naruszać krajowych systemów prawa zobowiązań, gdyż wątpliwości wielu państw członkowskich Unii Europejskiej w tym zakresie spowodowały konieczność zaniechania prac nad projektem rozporządzenia w sprawie europejskiego prawa sprzedaży – CESL.

Ponadto, jedną z najpoważniejszych przeszkód w rozwoju transgranicznego handlu elektronicznego w UE jest brak pewności – zarówno po stronie przedsiębiorców jak i konsumentów – co do właściwości prawa, które w danym przypadku znajdzie zastosowanie. Przedsiębiorcy i konsumenci, zawierający transakcje na Jednolitym Rynku Cyfrowym, powinni móc łatwo i szybko ustalić, według jakich zasad i na podstawie którego prawa (spośród praw poszczególnych państw członkowskich UE) zawierana jest umowa w sieci Internet.

W strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego Komisja Europejska zapowiedziała przedłożenie wniosku ustawodawczego, który ma umożliwić sprzedawcom prowadzenie działalności na podstawie ich prawa krajowego, zwiększając harmonizację głównych praw i obowiązków stron umowy sprzedaży. Propozycja Komisji Europejskiej, aby sprzedawcy mogli prowadzić działalność na podstawie ich prawa krajowego (tzw. *home option*), jest dla przedsiębiorców atrakcyjna i mogłaby być zachętą do wejścia lub szerszego udziału na rynkach zagranicznych, a tym samym dać konsumentom większy wybór w ramach szerszej oferty towarów i usług. Jednocześnie niesie ona ryzyko osłabienia pozycji konsumentów, o ile nie zostanie im zapewniony w prawie państw członkowskich i UE wysoki poziom ochrony. Niemniej jednak pełna harmonizacja w tym zakresie wydaje się być mało prawdopodobna ze względów prawnych (odmienne systemy prawa cywilnego) oraz politycznych (opór części państw członkowskich). Stąd Rząd RP ostrożnie ocenia tę propozycję Komisji Europejskiej. Zajęcie szczegółowego stanowiska będzie możliwe dopiero po opublikowaniu przez Komisję Europejską kształtu regulacji (zakresu przedmiotowego i podmiotowego), jak również po analizie potencjalnych skutków dla uczestników rynku, w szczególności dla słabszej strony umowy, tj. konsumentów. Chcielibyśmy przy tym, aby przyszłe rozwiązania prawne były neutralne technologicznie. Przepisy powinny być bowiem tak sformułowane, aby odpowiadały na pytanie co chcemy osiągnąć, a nie jak. Kazuistyczne opisywanie technicznych narzędzi może powodować szybką dezaktualizację aktu prawnego.

Rząd RP popiera również działania zmierzające do przeglądu rozporządzenia 2006/2004 w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów, dostrzegając problemy związane z jego funkcjonowaniem – w szczególności szybkością działań organów egzekwujących przepisy konsumenckie w ramach sieci CPC (*Consumer Protection Cooperation Network*), oraz skutecznością egzekwowania zgłoszeń przez dane państwa członkowskie. Należy też zwrócić uwagę na problem związany z egzekwowaniem przepisów wobec przedsiębiorców, którzy faktycznie prowadzą działalność gospodarczą na terenie UE, mając siedziby poza jej terytorium. W ramach przeglądu ww. rozporządzenia lub przy wykorzystaniu innych środków, dążąc do zapewnienia skutecznego egzekwowania prawa konsumenckiego, należy zmierzać w kierunku wprowadzenia rozwiązań, które pozwoliłyby na skuteczne wykonywanie europejskich przepisów wobec podmiotów spoza UE.

2.2. Przystępne cenowo i dobrej jakości transgraniczne usługi doręczania paczek.

Jednolity Rynek Cyfrowy wymaga sprawnie funkcjonującego rynku paczek pocztowych. Rząd RP dostrzega zasadność prowadzonych przez Komisję Europejską badań, których celem jest ustalenie, czy ceny paczek zagranicznych dla klientów okazjonalnych odzwierciedlają rzeczywisty koszt dostarczenia paczek oraz inicjatywy na rzecz większej transparentności w tej kwestii. Art. 20 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE o usługach na rynku wewnętrznym zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia, że ogólne warunki dostępu do usługi nie zawierają dyskryminacyjnych postanowień

dotyczących przynależności państwowej lub miejsca zamieszkania usługobiorcy. Przepis ten nie wyklucza jednak możliwości zachowania różnic w warunkach dostępu do usługi, które są uzasadnione kryteriami obiektywnymi.

W ocenie Rządu RP nie jest zasadne ingerowanie państwa w obszar kosztów operatorów i dostawców pocztowych. Możliwość swobodnego kształtowania cen jest jednym z wyznaczników gospodarki rynkowej i trudno sobie wyobrazić, aby regulacją prawną dało się precyzyjnie oddzielić uzasadnione od nieuzasadnionych przypadków różnicowania cen dostarczenia towaru w obrocie krajowym i transgranicznym.

Komisja powinna natomiast rozważyć możliwość wprowadzenia dodatkowych środków, dotyczących paczek nieobjętych zakresem obowiązku świadczenia usług powszechnych, w celu podniesienia jakości usług oraz zwiększenia ochrony konsumentów. W opinii Rządu RP, co jest zbieżne z rekomendacjami Europejskiej Grupy Regulatorów Usług Poczтовых (ERGP), należy w dalszym ciągu wspierać inicjatywy na rzecz poprawy jakości transgranicznej usługi doręczania paczek.

2.3. Zapobieganie nieuzasadnionemu blokowaniu geograficznemu.

Analiza rozdziału o nieuzasadnionym blokowaniu geograficznym (tzw. geo-blokowaniu) prowadzi do wniosku, że Komisja Europejska porusza w tym punkcie dwa odrębne zagadnienia:

1. Transgraniczny dostęp do treści cyfrowych.
2. Różnicowanie cen za treść albo usługę elektroniczną w oparciu o lokalizację konsumenta.

Dokonanie powyższego rozróżnienia jest konieczne na potrzeby niniejszego dokumentu, gdyż ocena obu zjawisk nie jest tożsama.

Ad. 1 Transgraniczny dostęp do treści cyfrowych

Rząd RP dostrzega utrudnienia w transgranicznym dostępie do treści chronionych prawem autorskim i prawami pokrewnymi, rozpowszechnianych drogą cyfrową. Dotyczą one w szczególności dostępu do usług zakupionych we własnym kraju poza jego granicami. Problem ten został w komunikacie Komisji ujęty z perspektywy konsumentów.

Jednocześnie Komisja, odnotowując pozytywny wpływ sektorów kreatywnych i kulturalnych na konkurencyjność Unii Europejskiej, wzrost gospodarczy i rynek pracy¹, powinna była przedstawić analizę skutków, jakie dla tych sektorów kreatywnych i kulturalnych mogą spowodować zmiany legislacyjne zmuszające do zapewnienia transgranicznego dostępu do treści w usługach na żądanie, które wiązałyby się z przynajmniej częściowym odejściem od zasady terytorialności prawa autorskiego. Analiza ta powinna dotyczyć nie tylko wpływu proponowanych zmian na dostęp konsumentów do treści, ale także ich znaczenia dla przyszłej aktywności gospodarczej i zawodowej europejskich twórców, producentów i dostawców treści.

Należy podkreślić, że terytorialność prawa autorskiego pozwala na dostosowywanie usług *online* do oczekiwań i możliwości odbiorców w danym kraju. Z kolei krajowemu ustawodawcy umożliwia prowadzenie polityki kulturalnej dostosowanej do specyfiki sektora kreatywnego w danym państwie

¹ Dokument towarzyszący *Strategii jednolitego rynku cyfrowego dla Europy*: Commission Staff Working Document, *A Digital Market Strategy for Europe – Analysis and Evidence* (SWD(2015) 100 final), str. 25.

członkowskim, która związana jest także z silnym zróżnicowaniem językowym wewnątrz UE. Przykład rynku muzycznego, charakteryzującego się szybkim rozwojem legalnych platform dostarczających treści w dogodny dla konsumentów sposób², pokazuje, że do zapewnienia szerokiego, legalnego dostępu *online* do twórczości, także poza granicami własnego kraju, nie jest konieczne ingerowanie w tę zasadę.

Co istotne, Komisja sama zauważyła, że prawo autorskie nie jest jedyną przyczyną ograniczeń w transgranicznym dostępie do treści cyfrowych. Do innych czynników mających wpływ na tę dostępność zaliczyła kwestie podatkowe, różnice w krajowych regulacjach dotyczących ochrony małoletnich i polityki konsumenckiej, krajowe praktyki dotyczące okien dystrybucji, obawę przed wysokim poziomem piractwa czy też po prostu decyzje biznesowe usługodawców³.

Rząd RP jest otwarty na dyskusję na temat poprawy sytuacji konsumentów i obywateli w zakresie przenoszenia cyfrowych treści legalnie zakupionych we własnym kraju i korzystania z nich podczas pobytu w innym państwie członkowskim. Wszelkie zmiany w tym zakresie powinny być jednakże dokonywane z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych sektorów kreatywnych (audiowizualnego, muzycznego, książki, prasy i gier komputerowych) oraz potrzeb konsumentów, obywateli i przedsiębiorców, mając na uwadze, że często już obecnie wypracowane są mechanizmy licencyjne umożliwiające ponadgraniczne oferowanie produktów i usług oraz korzystanie z utworów.

Rząd RP zwraca uwagę na konieczność podjęcia prac przez Komisję Europejską oraz państwa członkowskie, ułatwiających przedsiębiorcom ponadgraniczne oferowanie produktów i świadczenie usług opartych na treściach, jako jednego z elementów zapewnienia warunków wzrostu innowacyjności i konkurencyjności unijnego sektora ICT.

Znacznym ułatwieniem w podejmowaniu przez usługodawców działalności ponadgranicznej, także z korzyścią dla konsumentów i obywateli, byłoby wyeliminowanie wątpliwości związanych z niejednorodną implementacją europejskich przepisów prawa autorskiego w państwach członkowskich UE. Niestety w swoim komunikacie Komisja nie zwróciła uwagi na ten problem.

Równocześnie Rząd RP będzie sprzeciwiał się propozycjom, które negatywnie wpływałyby na sytuację sektorów kreatywnych państw członkowskich oraz lokalnych dostawców treści, zubożając tym samym zakres repertuaru oferowanego konsumentom i obywatelom. Zmiany w europejskim prawie autorskim nie powinny także podważać przyjętych w Europie mechanizmów finansowania twórczości, w tym produkcji audiowizualnej, gdzie w znacznym stopniu są one oparte o sprzedaż praw do dystrybucji filmu na terytoriach poszczególnych państw. Nie powinny też – na co zwracała uwagę przeważająca część uczestników konsultacji społecznych – skutkować pogłębieniem monopolu największych globalnych, pozaeuropejskich usługodawców internetowych, którzy mają finansowe i organizacyjne możliwości działania na całym rynku europejskim kosztem małych i średnich przedsiębiorców w państwach członkowskich, a raczej tworzyć dla tych ostatnich korzystne warunki do konkurowania na jednolitym rynku cyfrowym. Wszystkie szczegółowe propozycje w tym względzie

² P. Gałuszka, *Raport dotyczący funkcjonowania elektronicznego rynku treści muzycznych w Polsce*, Warszawa 2013, str. 20-24, http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/galuszka/_raport_galuszka.doc.

³ Dokument towarzyszący *Strategii jednolitego rynku cyfrowego dla Europy*: Commission Staff Working Document, *A Digital Market Strategy for Europe – Analysis and Evidence* (SWD(2015) 100 final), str. 28.

będą przez Rząd RP analizowane także pod kątem art. 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, gwarantującego poszanowanie różnorodności kulturowej.

Ad. 2 Różnicowanie cen za treść albo usługę elektroniczną w oparciu o lokalizację konsumenta.

Odrębnie należy ocenić kwestię różnicowania cen za treść albo usługi elektroniczne w oparciu o lokalizację konsumenta. Komisja Europejska w strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego nie przedstawiła argumentacji, która uzasadniałaby prawną interwencję w swobodę kształtowania polityki cenowej przez przedsiębiorców.

W naszej ocenie wnioski ustawodawcze zakazujące tego typu praktyk powinny być poprzedzone przedstawieniem przez Komisję Europejską stosownych analiz ekonomicznych, uwzględniających siłę nabywczą konsumentów w różnych państwach członkowskich. Ponadto, konieczne jest dokonanie analiz dotyczących rzeczywistych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa dysponującego ofertą transgraniczną. Ich wyniki pozwolą oszacować przewidywane skutki społeczno-gospodarcze proponowanych zmian. Dopiero na tej podstawie mogą zostać sformułowane cele potencjalnej interwencji.

Takie podejście jest zgodne z programem *Better Regulation* oraz stanowiskiem polskiego Rządu, który podkreśla, że zarówno konsultacje jak i ocena skutków poszczególnych rozwiązań prawnych powinny uwzględniać nie tylko wymiar branżowy czy sektorowy, ale również skutki terytorialne, zapewniając tym samym równomierny rozwój wszystkich państw członkowskich.

2.4. Lepszy dostęp do treści cyfrowych – nowoczesne, bardziej europejskie ramy prawa autorskiego.

Przemiany cyfrowe wymagają adekwatnych, zreformowanych praw autorskich. Konsumentom oczekują, że treści i usługi elektroniczne w Unii Europejskiej będą swobodnie przekraczały granice państw członkowskich, podobnie jak to ma miejsce w przypadku swobodnego przepływu towarów czy osób. Ułatwienia w transgranicznym dostępie do usług i treści to jeden z najważniejszych warunków potrzebnych do budowy Jednolitego Rynku Cyfrowego. Podejmując się reform, musimy jednakże zachować wysoki poziom ochrony praw własności intelektualnej, służących rozwojowi i różnorodności kulturowej.

Rząd RP zgadza się z koniecznością dostosowania europejskich przepisów w zakresie prawa autorskiego do potrzeb Jednolitego Rynku Cyfrowego. Powinno to zostać dokonane poprzez dalsze ujednoczenie przepisów państw członkowskich, co zapewni wszystkim podmiotom uczestniczącym w obrocie prawnoautorskim większą pewność prawną przy podejmowaniu działalności ponadgranicznej. Równocześnie dla wielu małych i średnich polskich przedsiębiorców poważnym wyzwaniem będzie konkurowanie na Jednolitym Rynku z największymi globalnymi graczami.

Należy dostrzec, że nie wszystkie propozycje zawarte w strategii gwarantują osiągnięcie zakładanego celu w sposób korzystny dla europejskich obywateli, konsumentów, przemysłów kreatywnych i tych sektorów europejskiego rynku, które opierają swoją aktywność gospodarczą na eksploatacji praw autorskich i praw pokrewnych. Z tego względu w odniesieniu do wszystkich zapowiadanych inicjatyw legislacyjnych Rząd RP będzie zwracał uwagę na konieczność przeprowadzenia rzetelnej analizy skutków ekonomicznych i prawnych proponowanych rozwiązań.

Dozwolony użytek

Rząd RP zgadza się z konkluzją Komisji Europejskiej, zgodnie z którą fakultatywny charakter dozwolonego użytku w prawie UE jest przyczyną znacznej fragmentacji przepisów krajowych, co utrudnia transgraniczne korzystanie z utworów na tej podstawie. Dlatego Rząd RP opowiada się za przesądzeniem o obligatoryjnym charakterze tych przypadków dozwolonego użytku, które mogą być wykorzystywane przy działaniach na skalę ogólnoeuropejską (dotyczących np. zachowania dziedzictwa kulturowego czy projektów naukowych, badawczych lub edukacyjnych) oraz non profit. Przepisy w tym zakresie powinny jednak zostać dodatkowo doprecyzowane dla zapewnienia większej jednolitości ich stosowania oraz zabezpieczenia przed ich nadużywaniem, jednakże bez ograniczania zakresu dotychczas istniejących wyjątków (np. wolności panoramy). Rząd RP wyraża przekonanie o konieczności przeprowadzenia pogłębionej dyskusji odnośnie zapowiedzi wprowadzenia wyjątku dotyczącego eksploracji tekstów i danych, obejmującego także tego rodzaju aktywność prowadzoną w celach komercyjnych. Tego rodzaju działalność powinna być raczej prowadzona w oparciu o wygodne dla wszystkich użytkowników i tanie mechanizmy licencyjne.

Digitalizacja i ułatwione możliwości rozpowszechniania utworów na ogromną skalę spowodowały bowiem, że przepisy umożliwiające korzystanie drogą cyfrową z utworów w ramach dozwolonego użytku muszą być projektowane szczególnie ostrożnie. Takie korzystanie może niezwykle łatwo naruszyć wynikającą z prawa międzynarodowego zasadę tzw. trzystopniowego testu, która musi być respektowana również w unijnym *acquis*. Zgodnie z tą zasadą dozwolony użytek powinien być ograniczony do pewnych szczególnych przypadków oraz nie powinien stać w sprzeczności z normalnym wykorzystaniem utworu (lub przedmiotu prawa pokrewnego) ani w sposób nieuzasadniony naruszać prawowitych interesów uprawnionego. Dlatego także w tym przypadku Rząd RP oczekuje przedstawienia przez Komisję Europejską analiz skutków proponowanych rozwiązań.

Pozostałe zagadnienia

Rząd RP zgadza się, że konieczne jest zapewnienie uczciwego wynagrodzenia twórców i wykonawców, w szczególności mając na uwadze skalę korzystania z twórczości w Internecie. Koszty tego wynagrodzenia powinny ponosić podmioty czerpiące zyski z eksploatacji utworów i artystycznych wykonań. Zapewnienie uczciwego wynagradzania dla twórców i wykonawców powinno być realizowane w sposób zrównoważony, aby zarazem nie było nadmierną przeszkodą dla przedsiębiorców dla oferowania dostępu do treści oraz innowacyjnych usług, opartych o nowe modele biznesowe, ani barierą cenową dla użytkowników.

Ponadto, Rząd RP z zainteresowaniem będzie oczekiwać na zapowiedziany przez Komisję przegląd dyrektywy 93/83/EWG w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych w odniesieniu do przekazu satelitarnego i rozpowszechniania kablowego w celu ustalenia, czy konieczne jest włączenie do jej zakresu transmisji internetowych prowadzonych przez nadawców, a także czy potrzebne są nowe środki zapewniające lepszy transgraniczny dostęp do usług nadawców w Europie. Wszelkie inicjatywy w tym zakresie powinny być podejmowane w oparciu o rzetelne analizy rynku.

2.5. Zmniejszenie obciążeń i przeszkód związanych z VAT przy sprzedaży ponad granicami.

Silna gospodarka UE wymaga, aby reguły dotyczące podatków były takie same dla przedsiębiorców, bez względu na to, czy prowadzą swoją działalność *online* czy *offline*. Zgodnie z ustaleniami Grupy Eksperckiej ds. Podatków w Gospodarce Cyfrowej nie jest uzasadnione tworzenie specjalnego reżimu podatkowego, dedykowanego firmom działającym w tym sektorze. Niemniej jednak istnieje potrzeba modernizacji obecnych regulacji tak, aby odpowiadały one lepiej na wyzwania związane z rozwojem rynku cyfrowego. Oznacza to, że system podatkowy powinien ulec takim zmianom, które umożliwią efektywne gromadzenie podatków, a jednocześnie nie zaszkodzą przedsiębiorczości i gotowości do podejmowania ryzyka, gdyż tego właśnie wymaga wdrażanie nowych technologii i rozwiązań biznesowych.

Propozycja rozszerzenia obecnego jednego elektronicznego mechanizmu rejestracji i płatności (MOSS) na sprzedaż internetową rzeczy materialnych wewnątrz UE i z państw trzecich jest rozwiązaniem idącym we właściwym kierunku. Opodatkowanie towarów w miejscu ich konsumpcji przyczynia się do wzmocnienia konsumpcyjnego charakteru podatku VAT, a rozwiązanie upraszczające, jakim jest jedno okienko (MOSS) do spraw rejestracji, składania deklaracji i rozliczania VAT ułatwiłoby prowadzenie działalności podmiotom gospodarczym prowadzącym handel internetowy. Decyzję w sprawie dalszego rozszerzenia stosowania zasady opodatkowania w miejscu konsumpcji powinna poprzedzić jednak ocena funkcjonowania wprowadzonego od 1 stycznia 2015 r. systemu MOSS (mini one stop shop, polski: mały punkt kompleksowej obsługi) przy rozliczaniu usług telekomunikacyjnych, usług nadawczych i usług elektronicznych świadczonych na rzecz ostatecznych konsumentów (nie podatników) zlokalizowanych w Unii Europejskiej. Szczególnie istotne jest tutaj zapewnienie skutecznej kontroli i zagwarantowanie dochodów z VAT państwu członkowskiemu siedziby konsumenta.

Odnosnie do propozycji wspólnego, ogólnounijnego uproszczenia (progu VAT), wprowadzenie dla drobnych przedsiębiorców wspólnej dla całej UE kwoty limitu sprzedaży, poniżej której nie trzeba byłoby rozliczać VAT od sprzedaży internetowej, wymaga poszerzonej debaty. Określenie takiego limitu przyczyniłoby się do ograniczenia obowiązków administracyjnych drobnych przedsiębiorców, którzy będąc poniżej danego progu sprzedaży nie byłoby zobligowani do rozliczania VAT prowadząc handel elektroniczny ale równocześnie oznaczałoby, że dane państwo członkowskie rezygnuje z określonych wpływów z tego podatku. Zaznaczyć należy, że VAT - jako podatek konsumpcyjny - należny jest państwu, w którym znajduje się ostateczny odbiorca (konsument). To oznacza, że ustalenie wspólnego limitu wymaga uwzględnienia różnic w strukturze gospodarek państw członkowskich UE, w których pojęcie mikro (small) biznesu może się znacząco różnić. W obszarze VAT państwa członkowskie stosują własne limity sprzedaży zwalniające podatników z tego podatku przy dostawach krajowych. Istnieją też różne limity krajowe w odniesieniu do sprzedaży wysyłkowej. Dla przykładu drobny przedsiębiorca w Polsce, który nie musi się rejestrować dla celów VAT przy transakcjach krajowych to taki, którego obrót nie przekracza 30 tys. euro (150 tys. PLN), podczas gdy w Wielkiej Brytanii próg ten określono na 81 tys. GBP. Obowiązują również różne limity związane ze sprzedażą wysyłkową.

Kierunkowo należy poprzeć działania zmierzające do usunięcia zwolnienia z VAT dla małych przesyłek od dostawców z państw trzecich. Rząd RP zgadza się z tym kierunkiem prac, gdyż wyłączenie ze zwolnienia przesyłek przywożonych w drodze zamówienia wysyłkowego zapobiegałoby zakłóceniu konkurencji pomiędzy firmami unijnymi i spoza Unii Europejskiej, dokonującymi tzw. sprzedaży

wysyłkowej, a także ewentualnemu przenoszeniu działalności firm poza Unię Europejską celem uzyskania korzyści wynikających ze zwolnienia dla importu małych przesyłek. Mając na względzie obecny rozwój handlu elektronicznego (e-commerce) i sprzedaży online nie ulega wątpliwości, że zakłócenia swobody konkurencji pomiędzy krajami unijnymi i poza unijnymi są obserwowane i należy temu przeciwdziałać. Polska jako jeden z nielicznych krajów UE nie stosuje takiego zwolnienia przy imporcie przesyłek o niewielkiej wartości (22 EUR), jeżeli są importowane w drodze zamówienia wysyłkowego. Takie rozwiązanie jest opcjonalne dla państw członkowskich. Pomimo zatem, że ten problem u nas nie występuje kierunkowo należy poprzeć działania zmierzające do usunięcia zwolnienia z VAT dla małych przesyłek od dostawców z państw trzecich.

W odniesieniu do koncepcji przeglądu przez Komisję struktury obowiązujących stawek VAT, tak aby podobne towary i usługi podlegały tym samym stawkom (środowisko cyfrowe i fizyczne), należy zauważyć, że nie powstał w tym zakresie żaden projekt legislacyjny. Polska natomiast dąży do stworzenia ram prawnych na poziomie UE umożliwiających stosowanie przez państwa członkowskie obniżonej stawki VAT na e-booki (zgodnie ze „Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego 2020”).

TWORZENIE ODPOWIEDNICH, RÓWNYCH WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA DLA ZAAWANSOWANYCH SIECI CYFROWYCH I USŁUG INNOWACYJNYCH.

3.1. Dostosowanie przepisów telekomunikacyjnych do potrzeb.

Istniejące ramy prawne dla telekomunikacji wymagają modernizacji. Ich przegląd powinien mieć na celu dostosowanie przepisów tak, aby interwencje regulatora były podejmowane w przypadku zidentyfikowania zawodności rynku. Należy poprzeć ideę prostszej, spójniejszej i bardziej proporcjonalnej regulacji na obszarach, na których konkurencja infrastrukturalna (m.in. ze strony sieci kablowych) pojawiła się na skalę regionalną i krajową.

Rząd RP popiera zawarte w strategii postulaty dotyczące przeglądu ram telekomunikacyjnych w następującym zakresie:

- 1) ściślejsza koordynacja, współpraca i tworzenie *best practices* w obszarze zarządzania widmem radiowym, w tym wzmocnienie RSPG;
- 2) uproszczenie regulacji na obszarach na których występuje konkurencja infrastrukturalna;
- 3) przeprowadzenie przeglądu dyrektywy o usłudze powszechnej, celem ułatwienia finansowania sieci szerokopasmowych na obszarach bez takiej sieci lub w celu realizacji interesu publicznego i tworzenia odpowiednich zachęt do realizacji takich inwestycji na tych obszarach;
- 4) znoszenie fragmentaryzacji umożliwiające uzyskanie korzyści skali dla operatorów i usługodawców; inicjatywa powinna pomóc przedsiębiorcom i konsumentom w pełni wykorzystać Jednolity Rynek Cyfrowy poprzez zmniejszanie skutków fragmentaryzacji prawa, zwiększanie konkurencyjności i zaufania konsumentów do usług świadczonych drogą cyfrową;
- 5) zapewnienie równych warunków działania uczestnikom rynku i spójnego stosowania przepisów; w ocenie Rządu RP Komisja Europejska powinna kontynuować analizy wzajemnych relacji rynku usług i treści elektronicznych i rynku usług telekomunikacyjnych w kontekście reguły mówiącej,

że takie same usługi powinny podlegać takim samym regulacjom (z ang. *same services, same rules*).

- 6) wzmocnienie uprawnień Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC). Zwiększenie roli ciała, w którym reprezentowane są krajowe organy regulacyjne pozwoli na zapewnienie równowagi instytucjonalnej między uprawnieniami instytucji krajowych, a uprawnieniami Komisji Europejskiej.

Popieramy również postulat koordynacji uwolnienia i harmonizacji wykorzystania pasma 700 MHz, z uwzględnieniem warunków krajowych, dotyczących ograniczeń wynikających m.in. konieczności koordynacji transgranicznej.

Nowe prawo powinno wspierać i zachęcać do inwestowania w rozwój sieci telekomunikacyjnych, zwłaszcza na obszarach wiejskich i trudno dostępnych, których realizacja nie gwarantuje operatorom otrzymania odpowiedniego zwrotu z tych inwestycji. Wyrażamy zadowolenie, że kwestie te będą przedmiotem dalszych prac Komisji. Rozwój nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej stanowi bowiem warunek zapewnienia dostępności i jakości usług cyfrowych na odpowiednim poziomie. W kontekście zachęt do inwestycji, należy podkreślić wagę rozwiązań zmierzających do obniżenia kosztów budowy i eksploatacji infrastruktury telekomunikacyjnej.

Jeśli chodzi o politykę widma radiowego potrzebna jest lepsza koordynacja procesu jego przydzielania między państwami członkowskim, dzięki czemu operatorzy będą mogli łatwiej świadczyć usługi transgraniczne i uzyskać korzyści skali. W tym kontekście niezbędne będzie przeprowadzenie dyskusji, jak przedmiotowe regulacje powinny uwzględniać specyfikę rynków krajowych oraz innych uwarunkowań, które mogą lokalnie utrudniać bądź uniemożliwiać dostęp do widma radiowego. Jednocześnie proces przydzielania częstotliwości powinien pozostać kompetencją krajową z uwagi na wymogi bezpieczeństwa oraz ze względu na specyfikę krajowych rynków i ich znaczne zróżnicowanie. Szczególnie Polska, jako kraj graniczący z państwami spoza UE jest zmuszony do prowadzenia dodatkowej koordynacji transgranicznej poszczególnych pasm widma radiowego. Konieczność międzynarodowej koordynacji widma wynika z przepisów Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego (ITU), jest niezależna od decyzji UE oraz może opóźniać wykorzystanie tych pasm (np. pasma 700 MHz) na usługi bezprzewodowej szerokopasmowej transmisji danych w Polsce. W trakcie prac konieczne będzie również dokonanie analizy kwestii dotyczącej koordynacji wykorzystania widma radiowego z państwami graniczącymi z UE, ale nie będącymi członkami Unii Europejskiej.

Na ile to możliwe, terminy obowiązywania rezerwacji częstotliwości dla poszczególnych pasm powinny być tak ustalane, by obowiązywały w zbliżonych do siebie okresach. Zapewni to zmniejszenie ewentualnych trudności przy rozdzielaniu widma oraz w razie potrzeby pozwoli na zmianę sposobu jego rozdysponowywania. W ocenie Rządu RP, bardziej efektywne wykorzystanie częstotliwości, w tym np. refarming⁴, powinien przełożyć się na oferowanie usług o wyższej jakości. Takie działania powinny uwzględniać również kontekst międzynarodowy umożliwiając stosunkowo proste oferowanie usług na jednolitym rynku cyfrowym.

⁴ Uporządkowanie rozdysponowanych częstotliwości tak, aby bloki należące do tych samych operatorów przylegały do siebie – co zwiększy efektywność wykorzystania pasma

Na dalszych etapach zunifikowane warunki (w tym okresy wydawanych licencji) dotyczące gospodarowania widmem powinny być określone w ten sposób, aby państwa członkowskie posiadały gwarancję zachowania wpływu na wysokość przychodów z gospodarowania częstotliwościami i ich strukturę np. na etapie przyznawania praw do użytkowania pasma, jak też w okresie ich późniejszego wykorzystywania. Dodatkowo, Rząd RP uważa, iż z uwagi na znajomość rynków krajowych konieczne jest zachowanie wpływu na kształtowanie czynników oddziałujących na konkurencję i konkurencyjność na rynku (np. poprzez wpływ na ustalanie zobowiązań pokryciowych czy możliwość uwzględnienia warunków konkurencji panujących na rynku krajowym). Dodatkowo, przychody ze sprzedaży praw do widma radiowego powinny pozostać w wyłącznej dyspozycji państw członkowskich.

Ponadto istotna dla rozwoju rynku oraz utrzymania na nim niezakłóconej i korzystnej dla konsumentów konkurencji jest kwestia współdzielenia częstotliwości. Współdzielenie częstotliwości może bowiem zapewnić bardziej efektywne wykorzystanie widma, zmniejszenie kosztów po stronie operatorów oraz wzrost jakości usług dla konsumentów. Jednak bez zdecydowanej i spójnej polityki regulacyjnej może ono doprowadzić do nierównowagi rynkowej, wyeliminowania niektórych przedsiębiorców, a w konsekwencji pogorszenia oferty dla użytkowników końcowych.

W celu realizacji postulatu ochrony innowacyjnego, elastycznego i progresywnego podejścia krajowego w dziedzinie gospodarki zasobami częstotliwości, niezbędne jest stworzenie odpowiednich warunków do zrównoważonej współpracy na szczeblu UE w zakresie bieżących zagadnień polityki zarządzania widmem radiowym. Popieramy postulat sformułowania skuteczniejszych instytucjonalnych ram regulacyjnych dotyczących wzmocnienia uprawnień Grupy ds. Polityki Widma Radiowego (RSPG).

W zakresie ochrony danych osobowych w ramach usług telekomunikacyjnych należy położyć większy nacisk na nowelizację ram prawnych dotyczących ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa 2002/58/WE). Jest to konieczne, ponieważ podmioty zbierające dane na temat obywateli pozostają w wielu przypadkach poza ogólnymi normami regulującymi rynek telekomunikacyjny. W opinii polskiego Rządu należy zidentyfikować i nałożyć na właściwe podmioty obowiązki zmierzające do ochrony prywatności i danych osobowych użytkowników.

3.2. Ramy dla mediów w XXI wieku

Rząd RP zgadza się z koniecznością pilnego dokonania rewizji dyrektywy 2010/13/UE o audiowizualnych usługach medialnych. Nowe regulacje dotyczące świadczenia usług medialnych powinny być dostosowane do dynamicznie zmieniającego się rynku, powinny zapewniać jak najlepszą ochronę konsumentów (w szczególności widzów małoletnich), równe warunki konkurencji dla wszystkich podmiotów działających na rynku oraz właściwą promocję twórczości europejskiej.

Projekt nowelizacji dyrektywy powinien zostać poprzedzony analizami prawnymi i oceną skutków gospodarczych i kulturowych, opracowanymi przez Komisję Europejską we współpracy z państwami członkowskimi UE. Należy przeanalizować takie kwestie, jak: zasada ustalania jurysdykcji wobec dostawców usług medialnych, zakres podmiotowy dyrektywy (w tym dotychczasowy podział na dostawców usług linearnych i nelinearnych, ewentualne objęcie nowych rodzajów dostawców zakresem dyrektywy) oraz sposób promowania twórczości europejskiej w audiowizualnych usługach medialnych.

3.3. Adekwatne do celu otoczenie regulacyjne dla platform i pośredników.

3.3.1. Rola platform internetowych.

Rząd RP zgadza się z Komisją Europejską, że potrzebna jest kompleksowa analiza roli, jaką na europejskim rynku cyfrowym odgrywają tzw. platformy internetowe, w szczególności w zakresie przestrzegania istniejącego prawa antymonopolowego oraz prawa chroniącego konsumentów. Ponadto, prowadzone przez Komisję Europejską analizy powinny również ocenić, w kontekście wzajemnych relacji rynku usług i treści elektronicznych i rynku usług telekomunikacyjnych, zasadność wprowadzenia zasady, że takie same usługi powinny podlegać takim samym regulacjom (z ang. *same services, same rules*)⁵.

Ponieważ samo pojęcie platform internetowych jest dotychczas niezdefiniowane, na obecnym etapie nie powinniśmy przesądzać, czy są potrzebne w tym zakresie regulacje. Przyszłe decyzje w tej sprawie powinny być oparte o dane i fakty ustalone w ramach prowadzonej przez Komisję analizy. Przedstawiane inicjatywy w omawianym obszarze wymagają odpowiedzialnego podejścia, aby nie ingerować nadmiernie tam, gdzie mechanizmy rynkowe działają efektywnie, a istniejące przepisy są wystarczające. Ewentualne rozwiązania regulacyjne powinny być poprzedzone analizą, uwzględniającą ich wpływ na wszystkich przedsiębiorców, w tym na małe i średnie przedsiębiorstwa europejskie, których zakres działania kwalifikuje je do bardzo szerokiej kategorii platform internetowych.

W tym miejscu należy dodać uwagę natury ogólnej, odzwierciedlającą stanowisko prezentowane przez znaczną część środowiska polskich przedsiębiorców działających online. Niektóre działania i inicjatywy, w tym propozycje legislacyjne, obecne w strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego, projektowane są z myślą o obecnym stanie rynku usług elektronicznych, na którym istotną pozycję odgrywają firmy pozaeuropejskie. W ocenie Rządu RP ważne jest, aby europejskie przepisy nie były tworzone z motywacją „przeciwko” firmom cyfrowym spoza UE, bowiem modele biznesowe obecnych liderów branży, pochodzących spoza UE, są wykorzystywane przez wiele europejskich małych i średnich przedsiębiorstw działających w obszarze cyfrowym. W dłuższej perspektywie czasowej niektóre z rozwiązań – jeśli zostaną źle zaprojektowane i wdrożone – mogą okazać się niekorzystne dla europejskich przedsiębiorców, w szczególności tych małych i średnich. Nałożenie zbyt daleko idących wymogów i obowiązków może wręcz utrudnić europejskim firmom wejście na rynek. Nadmiar regulacji może postawić małe i średnie europejskie firmy w niekorzystnej pozycji „startowej”, bo rozwijając się będą musiały sprostać wymogom projektowanym z myślą o globalnych firmach o już ugruntowanej pozycji. W związku z powyższym w ocenie Rządu RP przyszłe działania na szczeblu UE powinny być projektowane z myślą o wspieraniu europejskich firm cyfrowych, a nie jako instrument „przeciwko” podmiotom spoza UE.

⁵ Zasada *same services same rules* nie została co prawda przytoczona w strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego, niemniej jednak była często podnoszona podczas prac nad strategią. Zasada ta sprowadza się w dużym uproszczeniu do uznania, że takie same usługi powinny podlegać takim samym regulacjom prawnym, bez względu na to, czy usługa jest świadczona jako usługa telekomunikacyjna czy jako usługa świadczona przez dostawców usług i treści elektronicznych. W praktyce przyjęcie tej zasady może oznaczać kilka różnych kierunków działania, np. zmniejszenie obciążeń regulacyjnych dla dostawców usług telekomunikacyjnych albo wprowadzenie regulacji prawnych dla dostawców usług i treści elektronicznych (albo kombinację obu). Niemniej jednak dopiero kompleksowa analiza Komisji Europejskiej da odpowiedź na pytanie, czy stosowanie ww. reguły jest zasadne i jakie działania powinny zostać podjęte.

3.3.2. Zwalczanie nielegalnych treści w Internecie.

Rząd RP wyraża kierunkowe poparcie dla propozycji Komisji dotyczących potrzeby podniesienia ogólnego poziomu ochrony przed nielegalnymi treściami w Internecie. Wszelkie działania w tym zakresie należy postrzegać przez pryzmat zapewnienia równowagi pomiędzy potrzebami związanymi z zapewnieniem bezpieczeństwa a prawami podstawowymi. Odpowiedzi na identyfikowane problemy należy szukać w pierwszej kolejności w udoskonalaniu już istniejących rozwiązań, procedur i przepisów prawa. Unia Europejska ma rozwinięte mechanizmy praktyczne i prawne, które regulują usuwanie z sieci Internet treści o charakterze bezprawnym. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/31/WE z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego („dyrektywa o handlu elektronicznym”) stanowiła przełomowy krok w budowie Jednolitego Rynku Cyfrowego, u którego podstaw leży wyrażona w tej dyrektywie zasada państwa pochodzenia oraz ochrona tzw. pośredników internetowych przed odpowiedzialnością za treści pochodzące od użytkowników, pozwalająca na wymianę informacji i poglądów w Internecie. Dlatego też dorobek ten należy wzmacniać i rozwijać.

Jednolity Rynek Cyfrowy wymaga ujednoczenia wprowadzonych dyrektywą o handlu elektronicznym mechanizmów *notice and takedown*, a Rząd RP będzie wspierał działania Komisji Europejskiej w tym zakresie. Wypracowanie ujednoczonego mechanizmu zgłaszania i usuwania treści o charakterze bezprawnym powinno ułatwić prowadzenie transgranicznej działalności gospodarczej w Internecie, wyważając potrzeby przedsiębiorców, obywateli i organów państwa.

Przyszłe, ujednoczone mechanizmy *notice and takedown* powinny być tak skonstruowane, aby:

- umożliwić skuteczne usuwanie bezprawnych treści z serwisów elektronicznych;
- odpowiednio wyważyć interesy i oczekiwania zarówno zgłaszających treści do usunięcia jak i zamieszczających te treści;
- zagwarantować pośrednikom internetowym odpowiedni poziom pewności prawa, konieczny dla rozwoju usług i handlu elektronicznego.

Jednocześnie z dużą rezerwą odnosimy się do zapowiedzianej w strategii inicjatywy legislacyjnej, której celem jest zwiększenie odpowiedzialności pośredników za treści generowane przez użytkowników poprzez nałożenie na nich obowiązku monitorowania aktywności użytkowników Internetu celem identyfikowania i usuwania treści bezprawnych. Jest to pomysł społecznie i gospodarczo szkodliwy. Takie rozwiązanie może godzić bezpośrednio w wolności i prawa podstawowe obywateli, z prawem do prywatności, swobodą wypowiedzi oraz prawem do dzielenia się i poszukiwania informacji na czele. Ewentualne naruszenie obecnie obowiązującego modelu i obciążenie przedsiębiorstw dodatkowymi obowiązkami w zakresie monitorowania treści przekazywanych przez ich użytkowników byłoby istotnym obciążeniem finansowym i organizacyjnym dla przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich. Obowiązujące obecnie regulacje prawne zapewniają delikatną równowagę pomiędzy wszystkimi użytkownikami Internetu, której naruszenie mogłoby mieć daleko idące konsekwencje społeczne, ekonomiczne i prawne. Powyższe nie zmienia faktu, że skuteczne usuwanie nielegalnych treści wymaga ścisłej współpracy organów egzekwowania

prawa z sektorem prywatnym. Rząd RP dostrzega złożoność problematyki w tym obszarze i uznaje, że należy odpowiednio wyważyć interesy wszystkich zainteresowanych stron.

Jednocześnie Rząd RP dostrzega poważny problem, jakim są serwisy elektroniczne pomyślane tak, aby umożliwiać swoim użytkownikom masowe naruszenia praw autorskich do wymienianych w serwisie plików z utworami, gdzie podmioty administrujące takimi serwisami najczęściej czerpią z takiej działalności znaczne korzyści finansowe, prowadząc działalność w celach zarobkowych. Rząd RP, poza działaniami „miękkimi” (np. inicjatywa, której celem jest ograniczenie zysków z zamieszczania reklam w tzw. serwisach pirackich), sugeruje, aby Komisja Europejska przeprowadziła pogłębioną analizę celem ustalenia czy, a jeśli jak to jakie zmiany w prawie UE są konieczne aby skutecznie uniemożliwić działalność serwisów, które w sposób zamierzony, masowo i dla celów zarobkowych umożliwiają naruszenia praw autorskich w Internecie. Serwisy nastawione na zarabianie na naruszeniach praw autorskich nie powinny korzystać z wyłączeń odpowiedzialności pomyślaných i zaprojektowanych z myślą o działających uczciwie i legalnie pośrednikach internetowych. Jakiegokolwiek ewentualne zmiany w tym zakresie nie powinny prowadzić do zwiększania zakresu obowiązków wszystkich działających w UE przedsiębiorców oferujących legalne treści i usługi elektroniczne oraz powinny być projektowane z pełnym poszanowaniem wolności i praw podstawowych użytkowników Internetu oraz uprawnionych z tytułu praw własności intelektualnej.

Konieczna jest też poprawa skuteczności procedur sądowych w przypadku dochodzenia roszczeń przeciwko usługodawcy mającemu siedzibę w innym państwie członkowskim UE oraz ułatwienie tego rodzaju aktywności małym i średnim przedsiębiorcom, którzy stanowią przeważającą część europejskiego sektora przemysłów kreatywnych oraz europejskich dostawców treści. W przeprowadzonych konsultacjach społecznych zwracano uwagę, że pomimo harmonizacji przepisów o cywilnoprawnych środkach egzekwowania praw własności intelektualnej (dyrektywa 2004/48/WE) dochodzenie roszczeń w tego rodzaju przypadkach w dalszym ciągu sprawia trudności. Świadczy to o niewystarczającej współpracy sądowej w tym zakresie. Sytuacja ta wymaga działań ze strony Komisji – brak skutecznych paneuropejskich mechanizmów w tym względzie pozwala bowiem na lokowanie siedzib usługodawców w państwach, w których dochodzenie ich odpowiedzialności jest wydatnie utrudnione.

Działaniom legislacyjnym powinny towarzyszyć inicjatywy pozalegisłacyjne, podejmowane lub wspierane przez Komisję Europejską. Rząd RP podtrzymuje poparcie dla działań w tym zakresie zapowiedzianych przez Komisję w komunikacie „W dążeniu do odnowy konsensusu w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej: Plan działania UE”, w szczególności zmierzających do realizacji zasady podążania śladem pieniędzy (*follow the money*), czyli odcinania od źródeł dochodu podmiotów, które czerpią korzyści z naruszeń praw własności intelektualnej.

3.4. Wzmocnienie zaufania do usług cyfrowych i przetwarzania danych osobowych oraz zwiększenie bezpieczeństwa takich usług i danych.

Obydwa zagadnienia (problematyka prywatności w sferze cyfrowej oraz cyberbezpieczeństwo) mają dla Polski charakter priorytetowy. Unia Europejska potrzebuje wspólnego podejścia w obszarze cyberbezpieczeństwa, bez fragmentaryzowania sieci wzdłuż granic państwowych, aby przyciągnąć do siebie przedsiębiorców i użytkowników, którzy w coraz większym stopniu poszukują wysokiego

poziomu bezpieczeństwa usług cyfrowych. Bezpieczeństwo jest naszą wspólną, europejską wartością, chronioną najlepiej poprzez wspólne działania i ścisłą współpracę, w tym współpracę narodowych jednostek CERT oraz współpracę na poziomie politycznym. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w całej UE wymaga, aby Komisja Europejska dążyła do stworzenia współpracy operacyjnej CERTów wszystkich państw członkowskich.

Działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa w sieci powinny mieć jeden z najwyższych priorytetów w działaniach Unii Europejskiej w obszarze Jednolitego Rynku Cyfrowego. W przekonaniu Rządu RP zapewnienie zaufania do możliwości bezpiecznego korzystania z usług i dóbr cyfrowych oraz zawierania bezpiecznych i wiarygodnych transakcji jest fundamentem działania i rozwoju Jednolitego Rynku Cyfrowego. Z uznaniem przyjmujemy plan powołania partnerstwa publiczno – prywatnego w zakresie cyberbezpieczeństwa. Innowacje i rozwój nowych technologii, a także zabezpieczeń, leżą po stronie sektora prywatnego, bez współpracy z którym administracja publiczna nie jest w stanie efektywnie dbać o cyberbezpieczeństwo. Komisja Europejska powinna zadbać o pełne informowanie oraz włączanie na wczesnym etapie krajów członkowskich i kluczowych narodowych interesariuszy w proces tworzenia partnerstwa i definiowania jego obszarów tematycznych. Ważne jest, by tworzone struktury były paneuropejskie, inkluzywne oraz otwarte w większym stopniu na małe i średnie przedsiębiorstwa. Rząd RP zwraca uwagę na konieczność zachowania daleko posuniętej rozwagi podczas projektowania i powoływania partnerstwa, tak aby mieć pewność że budujemy partnerstwo publiczno-prywatne, a nie dokonujemy powolnej prywatyzacji bezpieczeństwa państw członkowskich. Problematyka ta powinna znaleźć właściwe miejsce i znaczenie m.in. w unijnym programie ramowym Horyzont 2020.

Jeśli chodzi o ochronę danych osobowych i szerzej ochronę prywatności, Europa potrzebuje zmodernizowanych, wspólnych zasad skutecznie chroniących prywatność jej obywateli, bez względu na pochodzenie podmiotów przetwarzających dane osobowe. Jednocześnie nowe regulacje muszą być na tyle wyważone, aby nie nakładać zbędnych obciążeń administracyjnych na przedsiębiorstwa stanowiące trzon gospodarki cyfrowej. Polska zdecydowanie popiera przyjęcie rozporządzenia ogólnego o ochronie danych. Nowe jednolite ramy prawne przyczynią się do podwyższenia standardów w zakresie ochrony danych osobowych w Europie oraz ułatwią funkcjonowanie przedsiębiorstw, szczególnie w wymiarze transgranicznym. Obowiązkiem stosowania się do unijnych przepisów o ochronie danych objęte zostaną przedsiębiorstwa z państw trzecich, które oferują obywatelom UE towary lub usługi bądź monitorują ich zachowanie – co zapewni przestrzeganie europejskich przepisów o ochronie danych również przez usługodawców z państw trzecich. Celem polskiego Rządu w trakcie prac nad rozporządzeniem jest opracowanie przepisów, które zapewnią wysoki poziom ochrony danych osobowych, bez utrudniania działalności gospodarczej przedsiębiorstw. Mając na uwadze powyższe Rząd RP popiera szybkie przyjęcie przepisów rozporządzenia, co powinno nastąpić do końca 2015 roku.

MAKSYMALIZACJA POTENCJAŁU WZROSTU GOSPODARCZEGO ZWIĄZANEGO Z GOSPODARKĄ CYFROWĄ.

4.1. Budowanie gospodarki opartej na danych.

„Paliwem” napędowym gospodarki cyfrowej są wszelkiego rodzaju dane. Ich pozyskiwanie i przetwarzanie odbywa się coraz częściej w ramach nowych technologii – chmury obliczeniowej, Big Data (przetwarzanie dużych zbiorów danych) i Internetu Rzeczy. Technologie te w radykalny sposób przyczyniają się do usprawnienia procesów produkcyjnych i dużych oszczędności zasobów, zwiększając produktywność w różnych sektorach gospodarki. Wykorzystanie Big Data przez największych producentów w UE może doprowadzić do znacznych oszczędności. Co więcej, procesy te mogą przynieść Europie korzyści rzędu 1,9% PKB (206 mld EUR) do 2020 r.⁶ Hamulcem rozwoju gospodarki opartej o dane są obawy związane z udostępnianiem zbyt wielu danych osobowych oraz brak odpowiedniego poziomu cyberbezpieczeństwa.

W ocenie Rządu RP zagadnienia takie jak *cloud computing* (chmura obliczeniowa) i budowanie gospodarki opartej na danych są nierozdzielnie związane z potrzebą zapewnienia cyberbezpieczeństwa i ochrony danych osobowych. Brak jednolitych i jasnych zasad przetwarzania danych osobowych w UE stanowi jedną z barier dla rozwoju transgranicznych usług przetwarzania w chmurze. Przyjęcie rozporządzenia ogólnego o ochronie danych, ustanawiającego jednolite przepisy w tym zakresie przyczyni się do likwidacji barier związanych z brakiem zaufania i wpłynie na rozwój europejskich usług przetwarzania w chmurze. Należy także zauważyć, że w przypadku przetwarzania w chmurze szczególnie istotne jest zapewnienie bezpieczeństwa przetwarzanych danych i jasnych zasad podziału odpowiedzialności między poszczególnymi podmiotami – w szczególności mając na uwadze fakt, że w proces przetwarzania w chmurze zaangażowanych jest wiele podmiotów.

Ochrona danych osobowych stanowi również wyzwanie regulacyjne dla rozwoju tzw. dużych zbiorów danych (*Big Data*). Przetwarzanie danych w dużych zbiorach niesie za sobą szczególne wyzwania dla ochrony prywatności. Jest to spowodowane technicznymi możliwościami, jakie oferuje przetwarzanie dużych zbiorów danych, gdzie na podstawie łączenia, często pozornie nieistotnych, danych już istniejących i analizy ich wzajemnych powiązań można pozyskać lub zidentyfikować nowe kategorie danych osobowych, a nawet tworzyć kompleksowe profile poszczególnych osób. Takie profile ułatwiają z kolei przewidywanie preferencji czy zachowań. Podstawową zasadą przetwarzania w dużych zbiorach danych zawierających dane o charakterze osobowym powinna być ich zgodność z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony danych osobowych, na co słusznie zwraca uwagę Komisja Europejska.

W celu umożliwienia rozwoju gospodarki opartej na danych niezbędne jest zatem budowanie zaufania obywateli i konsumentów do usług tworzonych w oparciu o przetwarzanie danych. Osoby, których dane są przetwarzane, powinny mieć przede wszystkim pewność, że ich dane nie będą wykorzystywane niezgodnie z celem, do którego zostały pozyskane oraz zostaną w należyty sposób zabezpieczone przed nieuprawnionym dostępem. Rząd RP liczy, że zreformowane ramy prawne

⁶ Commission Staff Working Document, A Digital Single Market Strategy for Europe – Analysis and Evidence, 6.5.2015

dotyczące ochrony danych osobowych zagwarantują większą pewność prawa w tym zakresie, ułatwiając rozwój sektora Big Data.

W ocenie Rządu RP wspieranie budowania gospodarki opartej na danych w UE może przyczynić się do trwałego wzrostu gospodarczego oraz tworzenia innowacyjnych przedsiębiorstw i powstawania miejsc pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników. Projekty badawcze i innowacyjne w zakresie Big Data, Internetu Rzeczy, przetwarzania w chmurze, obliczeń dużej mocy, oprogramowania i usług powinny być odpowiednio uwzględnione i finansowane w ramach programu Horyzont 2020. Ponadto istotny jest rozwój e-Infrastruktury i europejskiej sieci GEANT, która umożliwi szybki transfer danych. Rząd RP zwraca uwagę, że oprócz inicjatyw nakierowanych na potrzeby dużego przemysłu niezbędne jest zintensyfikowanie działań podejmowanych przez Komisję Europejską, mających na celu wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw oraz centrów badawczych prowadzących prace badawcze i innowacyjne w obszarach istotnych z punktu widzenia Jednolitego Rynku Cyfrowego.

Cyfryzacja działalności przedsiębiorstw oraz postępujące zmiany technologiczne powodują, że zmienia się model ich funkcjonowania powodujący przejście od produkcji dóbr do świadczenia usług, pojawiają się nowe sposoby korzystania i wzorce zachowań konsumenckich, zacierają się granice pomiędzy tradycyjnymi branżami. Przykładem takiego zjawiska jest pojawienie się przedsięwzięć z tzw. ekonomii współdzielenia (sharing economy). Rząd RP stoi na stanowisku, iż wobec powyższych wyzwań Komisja powinna przeprowadzić pogłębione analizy i wspólnie z państwami członkowskimi zaproponować rozwiązania, które przy zachowaniu zasad uczciwej konkurencji pomiędzy przedsiębiorcami zapewnią możliwość wykorzystania potencjału innowacyjności przedsiębiorstw.

4.2. Zwiększenie konkurencyjności dzięki interoperacyjności i normalizacji.

Rzeczony europejskiego sektora ICT wymaga, aby poszczególne systemy i elementy składowe były w stanie współpracować ze sobą, tworząc spójny ekosystem. Samo prawo musi być technologicznie neutralne, tak aby nie faworyzować albo wykluczać określonych technologii. W ocenie Rządu RP konieczne są starania na rzecz standaryzacji (normalizacji) w sektorze ICT, szczególnie istotne w przypadku rozwijających się dopiero technologii (m.in. Internetu rzeczy, przetwarzania w chmurze czy przetwarzania dużych zbiorów danych), bez której nie jest możliwa interoperacyjność usług i treści elektronicznych i ich przepływ ponad granicami państw członkowskich UE. Rząd RP postuluje jednocześnie, aby wypracowanie standardów ICT miało charakter inkluzywny i było koordynowane z poziomem UE. Takie działanie pozwoli łatwiej implementować nowe rozwiązania technologiczne na szczeblu narodowym i przyczyni się do szybszego osiągnięcia pożądanego przez gospodarkę unijną efektu skali.

Rząd RP z uznaniem przyjmuje zapowiedź planu działań na rzecz normalizacji w sektorze ICT, jednocześnie wzywając Komisję Europejską do przedstawienia w przyszłym roku spójnego programu na rzecz cyfryzacji europejskiego przemysłu. Planowane działania powinny być spójne z opublikowaną w marcu 2015 r. aktualizacją raportu „The EU Rolling Plan for ICT Standardisation”, w którym wspomniano również o znaczeniu specyfikacji technicznych opracowywanych na forum szerszym niż gremia UE. Z roku na rok skraca się cykl życia produktów. Rokrocznie także pojawia się coraz więcej zmian technologicznych wymagających adaptacji otoczenia regulacyjnego. Czas

przygotowania norm, a następnie czas dostosowania prawa, przesądzają o konkurencyjności europejskich gospodarek. Proces normalizacji jest obecnie procesem zbyt długotrwałym. Wytworzenie norm trwa co najmniej kilka miesięcy do paru lat. Należy zatem dołożyć starań, aby czas procesu normalizacyjnego był wprost proporcjonalny do tempa postępu technologicznego, pamiętając jednocześnie o realnych możliwościach adaptacyjnych jego odbiorców (tj. głównie przedsiębiorstw). Należy przy tym pamiętać o trudnościach związanych z nadążaniem działań normalizacyjnych za szybkim rozwojem technologii. Tworzenie norm technologicznych przez organy normalizacyjne nie może ograniczać rozwoju technologii. W tworzeniu ogólnoeuropejskich norm technologicznych należy brać pod uwagę już istniejące normy na rynkach krajowych. Kluczowe w tym obszarze będzie zapewnienie zrównoważonego podejścia pomiędzy osiągnięciami standaryzacyjnymi wiodących organizacji europejskich, a konkretnymi rozwiązaniami komercyjnymi, które mogą nawet wyprzedzać formalne opracowanie norm. Co do zasady standaryzacja rozwiązań sprzyja interoperacyjności i obniżeniu barier wejścia na rynek dla nowych graczy i integrowanych rozwiązań, jednak w wielu obszarach mamy do czynienia z bardzo wczesną fazą powstawania produktów i nowych modeli biznesowych. W tych przypadkach inicjatywa Komisji Europejskiej powinna koncentrować się przede wszystkim na koordynacji i wspieraniu przedsiębiorców we wspólnym kształtowaniu standardów, niż na „wymuszaniu” konkretnych rozwiązań i związanych z tym kosztów certyfikacji trudnych do pokrycia dla start-upów oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

Przedsiębiorcy nie mogą być zaskakiwani nowymi normami. W przypadku braku dostępności norm mających wpływ na certyfikację produktów, należy zwrócić uwagę na zapewnienie możliwości wprowadzenia na rynek innowacyjnych produktów jeszcze przed zakończeniem normalizacji w innowacyjnych obszarach. Nie należy dopuścić do sytuacji, kiedy rozwój i efektywne wykorzystanie technologii będzie powstrzymywane przez długotrwałość prac normalizacyjnych. Dodatkowo należy podkreślić potrzebę szerokiej dostępności norm dla przedsiębiorców – poczynając od możliwości ich łatwego odnalezienia, zidentyfikowania użyteczności dla określonego celu, nabycia (kwestia kosztu) kończąc na dostępności norm w językach narodowych.

Działania związane z interoperacyjnością oraz standaryzacją powinny koncentrować się m.in. na otwieraniu innych sektorów gospodarki (dotychczas funkcjonujących w systemie zamkniętym) na współpracę z sektorem ICT, co dotyczy m.in. usług publicznych, sektora energetycznego (wdrożenie koncepcji Smart Grid), gospodarki miejskiej (Smart City). Otwartość ta powinna polegać m.in. na:

- promowaniu komunikacji elektronicznej w relacjach między poszczególnymi podmiotami (w tym interakcji z administracją publiczną);
- stosowaniu przyjętych i uznanych standardów;
- aktywnym uczestniczeniu w gremiach i instytucjach wyznaczających standardy rozwiązań technologicznych na najbliższe lata.

Jednym z ważniejszych obszarów jest zagadnienie tzw. cyfryzacji przedsiębiorstw i wykorzystanie szansy, jaką jest wykorzystanie technologii ICT w sektorach do tej pory nie korzystających z rewolucji cyfrowej. Jednolity Rynek Cyfrowy to obrót dwoma rodzajami dóbr, tj. dobrami materialnymi oraz dobrami niematerialnymi mającymi postać cyfrową. W wyniku rewolucji technologicznej część dóbr funkcjonujących dotychczas w postaci materialnej, nabrało nowego, czysto cyfrowego wymiaru (dotyczy to zwłaszcza dóbr kultury, takich jak cyfrowe filmy, cyfrowa muzyka i książki/publikacje). Natomiast dla dóbr materialnych Jednolity Rynek Cyfrowy rozszerzył w bardzo znaczący sposób

zasięg sprzedaży oraz możliwość dotarcia do konsumenta, również ponad granicami państw. Jeśli chcemy nadażyć za wymogami Jednolitego Rynku Cyfrowego, w tym coraz szybszą cyrkulacją dóbr, niezbędne jest zapewnienie warunków do modernizacji metod wytwarzania i dystrybucji. W ocenie Rządu RP cyfryzacja przemysłu i innych gałęzi realnej gospodarki jest odpowiedzią na powyższe wyzwania. Konieczne jest zapewnienie odpowiednich warunków sprzyjających i skłaniających do cyfryzacji tych gałęzi gospodarki, które zapewniają bazę dla prawidłowego działania jednolitego rynku, w tym także w jego wymiarze cyfrowym. Cyfrowe technologie mają znaczenie nie tylko dla obrotu dobrami i usługami bezpośrednio w sieci Internet, lecz także, co warto podkreślić, poza nią.

Rząd RP zauważa także potrzebę intensyfikacji wspólnych działań Komisji Europejskiej i państw członkowskich na rzecz cyfryzacji działalności gospodarczej, automatyzacji i cyfryzacji procesów produkcyjnych oraz metod świadczenia usług. Rząd RP uważa, że plan działań w ramach przedstawionej strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego powinien uwzględniać ten wymiar rynku w postaci odrębnego dokumentu, zaproponowanego przez Komisję Europejską.

Rząd RP z zadowoleniem przyjmuje docenienie w strategii roli nowoczesnego transportu (e-transportu) oraz podkreślenie roli interoperacyjności międzygałęziowej w transporcie. Dla sprawnego, zrównoważonego i nowoczesnego transportu we wszystkich jego gałęziach szczególnie ważne jest zapewnienie: otwartego dostępu do danych transportowych na potrzeby tworzenia nowych usług i aplikacji wspierających zarówno operacje transportowe, jak też obsługę transportową procesu produkcyjnego oraz potrzebę rozwoju świadomości i umiejętności cyfrowych społeczeństwa. W zakresie cyfryzacji sektora transportowego niezwykle ważne jest jak najszersze wykorzystanie potencjału nowych technologii. Działanie to może przynieść wymierne korzyści dla podniesienia konkurencyjności tego sektora a w konsekwencji także przemysłu całej UE. Coraz szersze wdrożenie usług cyfrowych we wszystkich gałęziach transportu pozwoli na lepsze wykorzystanie ich potencjału oraz usprawni przepływ ludzi i towarów w UE.

4.3. Cyfrowe społeczeństwo sprzyjające włączeniu społecznemu.

Obywatele muszą mieć warunki do zdobywania umiejętności cyfrowych, dzięki czemu będą mogli w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez współczesne technologie, a także ułatwi dostosowanie się do zachodzących zmian na rynku pracy.

Rząd RP z zadowoleniem odnotowuje, że Komisja Europejska dostrzega doniosłą rolę kompetencji cyfrowych w kontekście budowania Jednolitego Rynku Cyfrowego. Proces rozwoju kapitału ludzkiego wymaga długofalowych i konsekwentnych działań zarówno na szczeblu krajowym jak i UE. W tym kontekście ważne jest wspieranie mobilności sektorowej i międzynarodowej kadry naukowej i dydaktycznej w celu tworzenia warunków dla pozyskiwania umiejętności istotnych z punktu widzenia rynku pracy. Celem Rządu RP jest wspieranie rozwoju kompetencji cyfrowych w sposób spójny z działaniami podejmowanymi przez pozostałych interesariuszy, we współpracy i wykorzystaniu zasobów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowiska naukowego oraz biznesu. Rząd RP popiera wszelkie działania na rzecz promowania i nabywania umiejętności cyfrowych we wszystkich dziedzinach życia społecznego i gospodarczego. Uznając znaczenie inicjatyw europejskich takich jak wielka koalicja na rzecz miejsc pracy w sektorze cyfrowym Rząd RP zamierza wspierać je z poziomu krajowego i lokalnego, kontynuując działanie Szerokiego Porozumienia na rzecz Umiejętności Cyfrowych oraz inicjując tworzenie koalicji regionalnych.

Podniesienie kompetencji, w tym kompetencji cyfrowych, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa jest jednym z celów szczegółowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (POWER) oraz III osi priorytetowej POPC „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”. 16 czerwca 2014 r. ogłoszony został program rządowy – Program Rozwoju Kompetencji, którego celem jest wzmocnienie kompetencji studentów i absolwentów polskich uczelni niezbędnych do osiągnięcia sukcesu na rynku pracy oraz wspieranie stosowania nowoczesnych metod dydaktycznych i nowych technologii w edukacji wyższej. Patrząc na umiejętności cyfrowe w kontekście zatrudnienia, Rząd RP podziela opinię wyrażoną w strategii, że podstawowym wyzwaniem jest dostosowanie programów nauczania, czy wręcz całego systemu kształcenia, do potrzeb Jednolitego Rynku Cyfrowego. Realizacji tego celu wymaga współpracy nie tylko z uczelniami wyższymi ale również z pracodawcami.

Rząd RP z zadowoleniem przyjmuje deklaracje Komisji Europejskiej związane z poprawą uznawania umiejętności i kwalifikacji cyfrowych oraz zwiększeniem profesjonalizmu w dziedzinie ICT w Europie. Certyfikacja umiejętności i kwalifikacji – szczególnie istotna w przypadku umiejętności cyfrowych, które często są nabywane w sposób nieformalny, poza systemem edukacji, ułatwi porównywanie posiadanych kwalifikacji z wymaganiami pracodawców w różnych sektorach rynku i sprzyjać będzie tym samym mobilności pracowników, przekwalifikowaniu się czy zdobywaniu nowych poszukiwanych zawodów. Zwiększenie profesjonalizmu zawodów informatycznych może ułatwić przekonywanie młodych osób do poszukiwania zatrudnienia w tej branży. Należy intensyfikować działania promujące nabywanie umiejętności cyfrowych przez społeczeństwo oraz wybieranie tej ścieżki kariery zawodowej.

Jednym z ważnych zagadnień w kontekście upowszechniania dostępu do treści cyfrowych jest otwieranie zasobów nauki. Szczególnie istotne jest zapewnienie otwartego dostępu do wyników badań i publikacji naukowych, które powstały dzięki finansowaniu ze źródeł publicznych. W celu skutecznej realizacji polityki otwartego dostępu w UE wskazane jest dalsze angażowanie się Komisji Europejskiej w działania informacyjne, promocyjne, standaryzacyjne i monitorujące w tym zakresie. Wsparcie dla polityki otwartego dostępu ze strony KE jest kluczowe ze względu na potrzebę koordynacji działań na szczeblu europejskim oraz potrzebę informowania naukowców i obywateli o korzyściach wynikających z otwartego dostępu, upowszechniania wspólnych standardów danych i interoperacyjności, utrzymywania i rozwijania europejskiej e-infrastruktury otwartego dostępu. Ponadto ważne jest promowanie dobrych praktyk w zakresie udostępniania danych badawczych. Warto zaznaczyć, że Polska wspiera rozwój badań i innowacji w zakresie otwartej nauki i dostępu do treści cyfrowych. Projekt „e-Infrastruktura Otwartej Nauki i Innowacji” został wpisany na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej. W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020 finansowane będą m.in. projekty dotyczące otwierania zasobów cyfrowych administracji, kultury i nauki oraz ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego.

4.3.2. E-administracja.

Jednym z motorów napędowych europejskiego sektora ICT powinny być w ocenie Rządu RP elektroniczne usługi publiczne. W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa oraz w niektórych regionalnych programach operacyjnych przewidziano dofinansowanie projektów dotyczących tworzenia lub rozwoju e-usług publicznych skierowanych do obywateli bądź przedsiębiorców. Jednolity Rynek Cyfrowy oraz korzyści skali wymagają, aby elektroniczne usługi publiczne były

interoperacyjne w aspekcie transgranicznym, zwiększając ich użyteczność zarówno dla administracji publicznej jak i obywateli oraz przedsiębiorców. W związku z powyższym Rząd RP popiera tworzenie ram prawnych oraz przyjmowanie standardów interoperacyjności dla usług publicznych świadczonych przez rządy i samorządy drogą elektroniczną, które będą w stanie współdziałać z systemami z innych państw UE.

Rząd RP uważa, że program działań w zakresie e-administracji powinien zostać rozszerzony, tak aby obejmował nie tylko zasadę jednorazowego żądania przez administrację danych i informacji (zasada określana z ang. *once only*), ale aby obejmował także tworzenie wspólnych, jednolitych wzorów dokumentów elektronicznych, którymi obywatele i przedsiębiorcy będą mogli posługiwać przy załatwianiu spraw w kontakcie z organami państw członkowskich i instytucjami Unii Europejskiej. Niebagatelne znaczenie ma również jak najszersze zapewnienie ekwiwalentności pozostałych dokumentów, które są wykorzystywane przy załatwianiu spraw w kontakcie obywatela i przedsiębiorcy z administracją. Rząd RP stoi na stanowisku, iż Komisja Europejska powinna przedstawić w najbliższym czasie plan działań w tym zakresie.

Rząd RP popiera inicjatywę połączenia europejskich portali, sieci, usług i systemów w jeden internetowy portal. Powinna w ten sposób powstać spójna infrastruktura e-administracji, ułatwiająca obywatelom i przedsiębiorcom zdobywanie najpotrzebniejszych informacji online oraz załatwianie spraw poprzez sieć, jednocześnie ułatwiając organom państw członkowskich i instytucjom Unii Europejskiej wzajemną komunikację.

Rząd RP zgadza się z opinią Komisji, iż elektroniczna zamówień publicznych przyczyni się do uzyskania oszczędności. W chwili obecnej w Polsce są prowadzone prace legislacyjne zmierzające do wdrożenia do ustawodawstwa polskiego regulacji wprowadzonych dyrektywami 2014/24/UE i 2014/25/UE. Jednocześnie, należy zwrócić uwagę na fakt, iż przejście na w pełni elektroniczne udzielanie zamówień publicznych jest procesem czasochłonnym, wymagającym nie tylko zmian w prawie ale również opracowania, zbudowania i wdrożenia odpowiednich narzędzi elektronicznych. Wobec powyższego, Rząd RP stoi na stanowisku, że w procesie przechodzenia na komunikację elektroniczną w zamówieniach publicznych w UE należy brać pod uwagę różny stopień zaawansowania państw członkowskich w tym zakresie, a co za tym idzie różny zakres nakładów, pracy oraz czasu jaki jest niezbędny w poszczególnych państwach do wprowadzenia w pełni elektronicznej komunikacji w zamówieniach publicznych. Z tego względu nie należy naciskać na przyspieszenie tego procesu w państwach, które zdecydowały się na skorzystanie z okresów przejściowych wynikający z nowych dyrektyw.

UTWORZENIE JEDNOLITEGO RYNKU CYFROWEGO

5.2. Wymiar międzynarodowy.

Jednym z ważniejszych elementów, przenikającym przez całą strategię Jednolitego Rynku Cyfrowego, jest próba odpowiedzi na pytanie o rozwiązania, które pozwolą europejskim przedsiębiorcom na rozwój do poziomu pozwalającego na podjęcie konkurencji z globalnymi liderami gospodarki cyfrowej. W tym kontekście niezwykle istotne są deklaracje Komisji Europejskiej o potrzebie zapewnienia europejskim przedsiębiorcom dostępu do rynków państw trzecich na zasadzie wzajemności, w ramach negocjowanych umów handlowych.

W ocenie Rządu RP rozwój cyfrowy, a następnie ekspansja europejskich firm będzie możliwa, jeśli firmy te będą mogły korzystać w pełni z dostępu do odbiorców zarówno w całej UE jak i spoza niej. W ramach negocjacji umów handlowych z państwami spoza UE należy dążyć do tego, by przedsiębiorcy z UE mieli nieskrępowany dostęp do zagranicznych rynków cyfrowych na zasadzie wzajemności. Należy aktywnie dążyć do znoszenia ograniczeń, w szczególności prawnych, jakie mogą stać na przeszkodzie swobodnemu świadczeniu legalnych usług w globalnej sieci Internet.

Dodatkowo, w opinii Rządu RP należy mieć także na uwadze fakt, że w związku ze wzrostem ekonomicznego znaczenia handlu elektronicznego w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, kwestia ta staje się obecnie elementem dwustronnych umów handlowych⁷. Warto także zaznaczyć, że głównym promotorem włączania handlu elektronicznego do dwustronnych umów handlowych są Stany Zjednoczone Ameryki (USA), z uwagi na dominującą rolę podmiotów amerykańskich w światowej gospodarce cyfrowej. Ten aspekt wydaje się być jednak marginalizowany w strategii przedstawionej przez Komisję, a nie należy zapominać, że beneficjentami Jednolitego Rynku Cyfrowego będą również działające w UE firmy z dużym kapitałem pozaeuropejskim. Z tego względu Rząd RP zwraca także uwagę na konieczność uwzględniania mechanizmów wspomagających małe i średnie przedsiębiorstwa europejskie w pracach nad zapowiadanyymi przez Komisję inicjatywami.

Ponadto, Rząd RP stoi na stanowisku, że jedynie wielostronny model zarządzania Internetem jest gwarantem wolnego, otwartego, neutralnego i niepodzielonego charakteru globalnej sieci Internet, co z kolei gwarantuje, że Internet będzie sprzyjał rozwojowi innowacji gospodarczych i społecznych. W związku z powyższym Rząd RP konsekwentnie opowiada się za utrzymaniem i doskonaleniem wielostronnego modelu zarządzania Internetem, co oznacza, że decyzje o sprawach najważniejszych dla rozwoju Internetu powinny być podejmowane w otwartym dialogu równych sobie partnerów, reprezentujących rządy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców, środowiska naukowe i techniczne. Polski Rząd popiera również zasadę „po pierwsze nie szkodzić” (z ang. *do no harm*), zgodnie z którą, wprowadzając zmiany nie możemy zaszkodzić sprawalnemu funkcjonowaniu niepodzielonej i otwartej sieci Internet.

5.3. Skuteczne zarządzanie Jednolitym Rynkiem Cyfrowym.

Komisja Europejska zwraca uwagę na przekrojowy charakter strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego, co oznacza, że w realizację strategii zaangażowane muszą być wszystkie instytucje unijne, a sama Komisja Europejska zapowiada, że będzie prowadzić ciągły dialog z zainteresowanymi stronami, aby informować je o pracach nad kształtem polityki w tej dziedzinie i zapewnić skuteczne wdrażanie strategii. Rząd RP nie tylko popiera taki sposób działania na poziomie Unii Europejskiej, ale zapowiada, że analogiczne działania będą prowadzone również na poziomie krajowym. Rząd RP dołoży wszelkich starań, aby szeroko informować oraz prowadzić otwarty dialog społeczny ze

⁷ Aktualnie głównymi forami negocjacji handlowych z udziałem UE, gdzie dyskutowane są kwestie handlu elektronicznego, są rozmowy dotyczące Porozumienia ws. handlu usługami (*Trade in Services Agreement*, TiSA) oraz Transatlantyckiego Partnerstwa Handlowo – Inwestycyjnego UE - USA (*Transatlantic Trade and Investment Partnership*, TTIP). Wyniki tych negocjacji, które powinny zakończyć się w ciągu 2 lat, mogą ustanowić międzynarodowe standardy w zakresie handlu elektronicznego i związanych z nim kwestii z obszaru gospodarki cyfrowej. Rosnące znaczenie handlu elektronicznego odzwierciedlane jest również w umowach o partnerstwie i współpracy negocjowanych obecnie z Japonią oraz Wietnamem (EU-Japan FTA, EU-Vietnam FTA), gdzie kwestie handlu elektronicznego są częścią negocjowanych umów.

wszystkimi zainteresowanymi organizacjami, podczas prac nad szczegółowymi rozwiązaniami zapowiedzianymi w strategii.

V. UZASADNIENIE STANOWISKA RZĄDU

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom, jakie niesie ze sobą dynamiczny rozwój nowych technologii informacyjno–komunikacyjnych (ICT), jak również dostrzegając korzyści wynikające z synergii polityk krajowych, Rząd RP z zadowoleniem przyjmuje opracowanie przez Komisję Europejską strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego. Szacuje się, że zmiany w otoczeniu prawnym, poprawa e-umiejętności i stymulacja inwestycji w ICT może znacząco zwiększyć PKB Unii Europejskiej. Europa posiada potencjał by stać się światowym liderem cyfrowej rewolucji, aby ten potencjał wyzwolić potrzebne jest odpowiednie otoczenie prawne.

Kluczowym problemem pozostaje fragmentaryzacja. Europejskie firmy natrafiają na bariery w postaci regulacji narodowych poszczególnych państw członkowskich, które utrudniają im rozwój i wzrost. Poziom e-handlu transgranicznego pozostaje niski, a zasadniczy wpływ na to mają wciąż istniejące ograniczenia związane m.in. z możliwością oferowania dóbr i usług (w tym cyfrowych) we wszystkich krajach UE. Potencjał skali możliwy do osiągnięcia dzięki działalności na ponad 500 milionowym europejskim rynku nie jest wykorzystywany, przez co pozycja europejskich firmy cyfrowych jest gorsza w porównaniu do firm z USA czy regionu Azji.

Głównym wyzwaniem dla UE jest obecnie odbudowanie wzrostu gospodarczego i wzmocnienie konkurencyjności we wszystkich branżach. Zatem działania na rzecz budowy silnego rynku cyfrowego UE powinny być elementem składowym szerszej kampanii pobudzania inwestycji, podnoszenia kompetencji i zapewnienia przyjaznego i przewidywalnego otoczenia prawnego. Odnoszące sukcesy przedsiębiorstwa na konkurencyjnym, liczącym 500 mln ludzi wspólnym rynku, będą w znacznie lepszej sytuacji, aby podjąć ekspansję na rynku globalnym. Promocja europejskich rozwiązań oraz budowa wspólnego rynku jest do tego pierwszym krokiem.

Rzeczywisty rozwój technologii cyfrowych, Internetu oraz sektora ICT dokonuje strukturalnych przeobrażeń w światowej gospodarce, a jego wpływ odczuwalny jest w niemal wszystkich sferach życia. W sferze makro, cyfryzacja przyczynia się do przyspieszenia tempa wzrostu PKB, zwiększenia produktywności oraz zmiany w cyklu produkcji przemysłowej, w sposobach świadczenia usług i w globalnych łańcuchach wartości. Na poziomie mikro, zmieniają się sposoby udziału w życiu społecznym i kulturalnym, potrzeby obywateli i sposoby ich zaspokajania, czy model wykonywania pracy zawodowej.

1. Wzrost gospodarczy i gospodarka internetowa.

Badania jednoznacznie wskazują na pozytywny wpływ procesów cyfryzacji na wzrost gospodarczy w długim okresie. poziom potencjalnego wzrostu zależy od wyjściowego poziomu rozwoju sektora cyfrowego oraz od prowadzenia odpowiedniej polityki gospodarczej państwa. Jednym z kluczowych elementów jest wspieranie rozwoju sieci szerokopasmowych. Wyniki badań wykorzystywanych przez OECD i Bank Światowy wskazują na dodatkowy wzrost PKB nawet o 1,5% dla każdego 10% większego wykorzystania Internetu (mierzonego ilością łączy szerokopasmowych). Podobne badanie

przeprowadzone przez McKinsey wskazuje na wynik ok. 1,2% wzrostu PKB dla każdego 10% wyższych wydatków na Internet.⁸

Procesy cyfryzacji pozwalają państwom mniej rozwiniętym na szybszy rozwój gospodarczy. Zjawisko to widać wyraźnie w zestawieniach i badaniach dotyczących tzw. gospodarki internetowej przybliżających znaczenie Internetu i cyfryzacji dla całości gospodarki.⁹ Szacuje się, że w krajach o najwyższym udziale gospodarki internetowej w PKB (Wielka Brytania, Korea Płd, Szwecja) tempo wzrostu gospodarki internetowej będzie wynosiło ok. 8-10% rocznie, podczas gdy w państwach rozwijających się (Chiny, Indie, Argentyna, Turcja, Meksyk czy Indonezja) będzie ponad dwukrotnie wyższe (15-24%)¹⁰. Dane odnośnie do gospodarki internetowej w Polsce wskazywały na udział gospodarki internetowej na poziomie ok. 2,7% PKB w 2009 roku, przy prognozie wzrostu rządu ok. 14% rocznie.¹¹ Jest to wynik znacząco poniżej średniej dla krajów rozwiniętych (4,3%), a także poniżej średniej dla krajów rozwijających się (3,6%), obecnych w G20. Wartość naszej gospodarki internetowej jest natomiast porównywalna z wielkością notowaną we Francji (2,9%) czy Włoszech (2,1%). Warto też zwrócić uwagę na znacznie wyższe prognozy wzrostu gospodarki internetowej w Polsce (ok. 14%) w porównaniu do 10,6% w całej UE.

Rozwój ICT ma pozytywny wpływ na wzrost produktywności gospodarki. Pomimo jedynie 5% udziału tego sektora w unijnym PKB, odpowiada on za 50% przyrost produktywności gospodarki¹². W szczególności cyfryzacja przyspiesza wzrost wydajności pracy, która jest wyższa w sektorach inwestujących w ICT¹³. W samym sektorze ICT była ona średnio o 60% wyższa niż w innych sektorach gospodarki¹⁴. Rozwój ICT oddziałuje też na wzrost tzw. łącznej produktywności czynników produkcji (*Total Factor Productivity* — TFP), będącej miarą postępu technologicznego. W niektórych państwach sektor ICT odpowiada za 1/3 tego wzrostu. Wpływ sektora ICT na gospodarkę wynika jednak przede wszystkim z oddziaływania (dyfuzji) na inne sektory gospodarki, które korzystają z ICT. Dotyczy to sektorów: przemysłowego (w tym przemysłów tradycyjnych), publicznego i usług.

ICT ma istotne znaczenie dla procesów związanych z innowacyjnością, tj. dla działalności badawczo-rozwojowej (rozwijania koncepcji i ich realizacji), wdrażania nowych innowacji, dla innowacyjności marketingowej i organizacyjnej, a także transferu technologii i współpracy innowacyjnej. Przekłada się to na wzrost innowacji w pozostałych sektorach gospodarki. Sektor ICT wygenerował w ostatniej dekadzie dodatkowe 8% PKB UE i odpowiada za ponad 25% całkowitych wydatków na inwestycje w badania naukowe i rozwój. Szczególny wpływ na wzrost gospodarczy mają inwestycje kapitałowe

⁸ McKinsey Global Institute *Internet matters: The Net's sleeping impact on growth, jobs, and prosperity*, maj 2011.

⁹ Pojęcie „gospodarki internetowej” odnosi się do tej części PKB, która została wytworzona przy pomocy Internetu oraz bezpośrednio dzięki obecności sieci: wartość firm internetowych, dostawcy sieci i innych, których model biznesowy jest oparty wyłącznie na Internecie; wszystkie transakcje odbywające się w sieci a także wydatki przedsiębiorstw, rządu i obywateli na technologie teleinformatyczne, dostęp do sieci i wymianę międzynarodową produktów oraz usług teleinformatycznych.

¹⁰ BCG *Polska Internetowa. Jak Internet dokonuje transformacji polskiej gospodarki* maj 2011; *Turning Local. From Madrid to Moscow, the Internet is Going Native*, wrzesień 2011; *The \$4.2 Trillion Opportunity. The Internet Economy In the G-20*, marzec 2012. Badane kraje obejmują G20, Polskę oraz Szwecję, Hong Kong, Danię, Holandię, Czechy, Belgię, Hiszpanię, Egipt.

¹¹ BCG *Polska internetowa*, op. Cit.

¹² 20% tego wzrostu jest pochodną funkcjonowania sektora ICT, kolejne 30% jest wynikiem nowych inwestycji w ICT). Analiza porównawcza Europy cyfrowej 2011-2015 ramy koncepcyjne, 2010 r. oraz prezentacja z warsztatów UKE-PIIT 17/01/2013.

¹³ Ogólnie wpływ kapitału ICT (sprzęt komputerowy, oprogramowanie i wyposażenie telekomunikacyjne) jest umiarkowany.

¹⁴ Wg KE wzrost produktywności pracy jest związany z inwestycjami w nowoczesne technologie w 50%.

w sektorze cyfrowym. W 2005 r. stanowiły one zaledwie 0,8% PKB UE, w 2013 r. ich wartość przekraczała 3% PKB. Globalnie wartość ta jest jeszcze większa i sięga 8,5% światowego PKB¹⁵.

W konsekwencji, cyfryzacja procesów gospodarczych wspiera i wzmacnia procesy globalizacji. Przedsiębiorstwa operują w szybko zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, które determinuje szybkość rozwijania i stosowania technologii cyfrowych na skalę światową. Wpływa to bezpośrednio na wszystkie sektory gospodarki i istniejące relacje, w tym tworzenie usług i produkcję dóbr, a także dystrybucję i konsumpcję. Procesy te zachodzą również w drugą stronę, innowacje technologiczne i organizacyjne w korporacjach transnarodowych oddziałują na procesy gospodarcze w krajach je goszczących. To wymaga od państwa odpowiedzialności za tworzenie warunków dla rozwoju sektora ICT oraz za wsparcie wykorzystania ICT we wszystkich sektorach gospodarki.

2. Rynek pracy.

Upowszechnienie technologii ICT będzie kształtować sytuację na rynku pracy i wpływać zarówno na ogólną liczbę zatrudnionych, jak i strukturę zatrudnienia. Ocena tego zjawiska (skali oraz zakresu zmian) nie jest jednoznaczna. Z jednej strony rozwój sektora i powszechne jego wykorzystanie generuje popyt na specjalistów, którzy będą poszukiwani zarówno w samym sektorze ICT jak i poza nim. Z drugiej strony cyfryzacja może wpływać na ograniczenie zatrudnienia osób o niższych kwalifikacjach

w sektorach tradycyjnych, w szczególności opartych na rutynizacji pewnych czynności. Równoległe – wraz z postępem technologicznym – zagrożone mogą być również miejsca pracy, które mimo, że wymagają nierutynowych umiejętności to mogą być zautomatyzowane np. w transporcie czy logistyce. Jednocześnie sektory tradycyjne mogą podlegać pozytywnym tendencjom – przewiduje się, że wzrost zatrudnienia nastąpi w sektorze usług, w szczególności tam, gdzie istotny jest bezpośredni kontakt z klientem (np. w hotelarstwie). Ponadto nowe technologie cyfrowe mogą przyczynić się do rozwoju firm, w szczególności innowacyjnych MŚP z tradycyjnych sektorów (adaptacja do nowych zasad zapewni im konkurencyjność).

Otwartym pytaniem pozostaje, czy powstanie nowych miejsc pracy generowanych przez cyfryzację zrekompensuje ich utratę w sektorach tradycyjnych. Co do zasady wskazuje się na dotychczasowy, pozytywny trend (bilans dodatni) w tej kwestii¹⁶. W tej dyskusji zdecydowanie marginalnym głosem pozostają stwierdzenia o *społeczeństwie bez pracy*, które miałyby powstać w rezultacie upowszechnienia się nowych technologii, nie tylko cyfrowych. Istotne w tym kontekście jest zwrócenie uwagi na konieczność relokacji pracowników – nowotworzone miejsca pracy będą się znajdowały przeważnie w innych branżach i na innych stanowiskach niż miejsca pracy „zabrane” przez cyfryzację.

Wpływ sektora ICT na rynek pracy zależy przede wszystkim od stopnia rozwoju gospodarki. Szeroko pojęta cyfryzacja ma większy wpływ na wzrost zatrudnienia w państwach rozwijających się – w samym tylko 2011 roku w Azji Wschodniej, Azji Południowej i Ameryce Łacińskiej powstało ponad 4 mln miejsc pracy dzięki postępom cyfryzacji, podczas gdy w rozwiniętych gospodarkach państw

¹⁵ The Economic Impact of a European Digital Single Market Final Report, Copenhagen Economics, marzec 2010, s. 6; Measuring the Digital Economy. A New Perspective, OECD, 08 Dec 2014, s.13.

¹⁶ W latach 2007-2008 cyfryzacja przyczyniła się do utworzenia 18 mln pracy (w latach 2009-2010 19 mln). Każde 10% wzrostu cyfryzacji redukuje stopę bezrobocia o 0,84% (Maximizing the Impact of Digitization, PWC, 2012)

Zachodu jedynie 380 tys. miejsc.¹⁷ Ograniczony wynik w grupie tych ostatnich państw wiąże się ze wzrostem wydajności (i utratą pracy przez słabiej wykształconych pracowników) oraz korzystaniem z możliwości znalezienia pracowników, w tych państwach, w których siła robocza (również wysoko wykwalifikowana) jest tańsza.

Wzrost zapotrzebowania na specjalistów ICT generuje luki na rynku pracy¹⁸. Jednym ze sposobów na uzupełnienie tych braków jest przyciąganie wysoko wykwalifikowanych imigrantów (rywalizacja globalna). W przypadku krajów wysyłających wiąże się to z niekorzystnym zjawiskiem drenażu mózgów, co w konsekwencji może pogłębiać różnice w poziomie rozwoju cyfrowego. Z drugiej strony cyfryzacja przyczynia się do dalszego rozwoju zjawiska *offshoringu*, co tworzy nowe miejsca pracy w krajach oferujących niższe koszty pracy (i jednocześnie ich redukcji w krajach rozwiniętych¹⁹).

Dalszy rozwój gospodarki cyfrowej nie będzie możliwy bez odpowiedniego poziomu umiejętności ICT w ogóle społeczeństwa – umiejętności te są bowiem niezbędne w całej gospodarce. W skali całej UE jedynie 12% obywateli posiada wysokie umiejętności internetowe, a niecałe 30% wysokie umiejętności komputerowe.²⁰ Umiejętności podstawowe posiada natomiast, odpowiednio, 30% i 15% obywateli UE. Z kolei dane OECD (wykorzystujące odmienną metodologię) wskazują, że tylko 6% obywateli 19 państw OECD posiada najwyższe kompetencje ICT, podczas gdy średnio 41% posiada najniższy poziom umiejętności. W tym zestawieniu europejscy liderzy (Austria, Wielka Brytania, Dania) ustępują jedynie Japonii.²¹ Polska plasuje się nieco poniżej średniej dla całej UE, wysokie umiejętności internetowe posiada u nas 10% obywateli, komputerowe 21%, a podstawowe odpowiednio 23% i 15% obywateli.

Rozwój technologii cyfrowych wpływa nie tylko na strukturę zatrudnienia, lecz także na charakter i formę pracy. Zastosowanie technologii ICT (w procesie rekrutacji pracowników czy poprzez wykorzystanie elastycznych form pracy) przyczyni się do wzrostu wydajności pracy, pozwoli na lepsze dopasowanie podaży do popytu na rynku pracy (zanik barier geograficznych), a także może stanowić istotne narzędzie integracyjne, pozwalające na aktywizację zawodową osób starszych oraz osób niepełnosprawnych²².

3. Wpływy budżetowe.

Bezpośredni wpływ gospodarki cyfrowej na dochody budżetowe jest niejednoznaczny. Gospodarka cyfrowa obejmuje szereg procesów, które wskutek rozwoju technologii przeniosły się ze świata realnego w cyfrowy i jako takie nie generują dodatkowych dochodów budżetowych. Z sektorem cyfrowym wiążą się przy tym dwa istotne dla finansów publicznych zjawiska. Z jednej strony podmioty gospodarcze mają większą łatwość w wykorzystaniu procesów optymalizacji podatkowej

¹⁷ *Digitization for economic growth and job creation. Regional and Industry perspectives.* Strategy&, 2013., s.7.

¹⁸ W 2020 w UE dodatkowe zapotrzebowanie na ICT jobs będzie wynosiło ponad 900 tys. *E-skills for jobs in Europe*, KE

¹⁹ OECD wskazuje, że w europejskich krajach OECD około 18% miejsc pracy jest potencjalnie zagrożonych przez *offshoring*.

²⁰ Dane Eurostat za 2013 r. dla umiejętności internetowych, i za 2014r. dla umiejętności komputerowych. Wysokie umiejętności oznaczają umiejętność wykonania 5 lub 6 spośród 6 podstawowych czynności związanych z, odpowiednio, obsługą komputera lub wykorzystaniem internetu.

²¹ *Skills and Jobs in the Internet Economy.* OECD Digital Economy Papers, No 242, 2014r.

²² Warto podkreślić, że poziom przeobrażeń w tym zakresie w poszczególnych państwach jest zróżnicowany i pozostaje wyraźnie zależny od posiadania odpowiednio rozwiniętej infrastruktury technicznej.

do zmniejszenia obciążeń podatkowych, z drugiej cyfryzacja wiąże się z powstaniem zjawisk, które mogą stać się źródłem potencjalnych nowych dochodów podatkowych.

Procesy tzw. optymalizacji podatkowej prowadzą, nie tylko do uszczuplenia dochodów budżetowych w niektórych krajach (zwanego przez organy skarbowe erozją bazy podatkowej), lecz także konkurencji podatkowej pomiędzy różnymi państwami. Szersze wykorzystanie optymalizacji podatkowej ułatwiają takie cechy gospodarki cyfrowej jak mobilność, oparcie na danych, wielostronne modele biznesowe, szybkie tworzenie monopolu i oligopolu oraz duża zmienność podyktowana niższymi barierami wejścia na rynek oraz dynamicznym rozwojem technologii. Firmy działające w tym sektorze opierają swoją wartość i zyski w dużej mierze na wartościach niematerialnych i prawnych oraz są w stanie generować znaczne przychody nawet bez fizycznej obecności na danym rynku. Wyzwaniem jest zarówno uchwycenie dla celów podatkowych obecności na danym rynku, jak i problem ze zdefiniowaniem faktycznego miejsca konsumpcji, będący m.in. wynikiem coraz powszechniejszego stosowania urządzeń mobilnych.

Cyfryzacja i zmiany technologiczne wiążą się także z nowymi zjawiskami i procesami, które dopiero wymagają zdefiniowania dla celów podatkowych (np. zbieranie i obrót danych, procesy w tzw. chmurze). Generują one wartość dodaną, która poszerza bazę podatkową. Wysokość uzyskanych w ten sposób dodatkowych wpływów podatkowych zależy będzie jednak od właściwego dostosowania polityki podatkowej do wyzwań związanych z cyfryzacją.

4. Aspekt terytorialny rozwoju cyfryzacji w UE.

Rozwój cyfryzacji w Europie postępuje niejednorodnie. Do pomiaru stopnia rozwoju cyfryzacji Komisja Europejska wykorzystuje opracowane w 2014 r. narzędzie Digital Economy and Society Index (DESI)²³. DESI opiera się na pięciu filarach – łączności, kapitale ludzkim, wykorzystaniu Internetu, integracji technologii cyfrowych przez biznes i cyfrowych usługach publicznych. Filary te odpowiadają pięciu kluczowym aspektom rozwoju gospodarek cyfrowych. Jako kompleksowy wskaźnik, uwzględniający różne aspekty cyfryzacji DESI może być wykorzystywany do określania zmian w obszarze cyfryzacji, w tym także skutków regionalnych.

Liderami z najlepszym wynikiem w rankingu są Dania, Szwecja, Holandia i Finlandia, natomiast na drugim końcu rankingu znajdują się Rumunia, Bułgaria, Grecja, Włochy, Chorwacja i Polska (23 miejsce).

DESI ukazuje znaczące różnice regionalne – wynik Rumunii (0,31) stanowił mniej niż połowę wyniku Danii (0,68 – wyniki mieszczą się w skali od 0 do 1). DESI mierzony jest dopiero od 2014 r. ale warto zauważyć, że zarówno różnica między liderem, a krajem o najniższym wyniku, jak też zróżnicowanie wyników zmniejszyły się w 2015 r.. Największe różnice występują w filarze cyfrowych usług publicznych, a najmniejsze w filarze wykorzystania Internetu (mierzy wykorzystanie różnego rodzaju usług w internecie). Polska zajmuje w rankingu DESI miejsce 23, w porównaniu do miejsca 24 w 2014 r. Widać też znaczący postęp mierzony dla całej Unii, które wynik wzrósł z 0,44 w 2014 r. do 0,47 w 2015 r. Na tle UE Polska wypada wyraźnie słabiej (26 miejsce) jeśli chodzi o integrację technologii cyfrowych (m.in. dane dotyczące handlu transgranicznego online, przychodów z e-handlu, wykorzystania technologii chmury obliczeniowej itp.).

²³ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/digital-economy-and-society-index-desi>

Pomiędzy krajami UE występują znaczące różnice co do szczegółowych wskaźników związanych z celami i działaniami proponowanymi w Komunikacie o Jednolitym Rynku Cyfrowym.²⁴ Przykładowo, odsetek gospodarstw domowych z dostępem szerokopasmowym wynosi 94,6% w Niderlandach i 56,5% w Bułgarii. O ile różnica między liderami a krajami z najłabszymi wynikami rozwoju cyfrowego maleje w ostatnich latach, o tyle niepokojące może być spowolnienie tempa przyrostu gospodarstw domowych z dostępem szerokopasmowym w krajach z niskim wynikiem, w tym w Polsce.

Odsetek osób, które zamawiały towary przez Internet z innego kraju wynosi 65,4% w Luksemburgu, 39,6% w Austrii, ale tylko 1,17% w Rumunii czy 3,88% w Polsce. W tym przypadku również różnica między krajami o najłabszych wynikach (w tym Polsce), a liderami czy średnią UE rośnie.

Jeśli Jednolity Rynek Cyfrowy ma mieć faktyczne przełożenie na stworzenie z Unii Europejskiej spójnego organizmu gospodarczego, w którym korzyści z otwartego handlu nie są przesłaniane przez rosnące nierówności, podejmowane działania i proponowane inicjatywy powinny brać pod uwagę obecne trendy w rozwoju poszczególnych krajów i regionów w UE i, w miarę możliwości, sprzyjać zmniejszaniu różnic między poszczególnymi krajami członkowskimi.

5. Polska specyfika na przykładzie sektora telekomunikacyjnego.

Konieczność uwzględniania aspektów terytorialnych przy projektowaniu działań w ramach Jednolitego Rynku Cyfrowego wyraźnie widoczna jest w sektorze telekomunikacji. Polski rynek telekomunikacyjny jest specyficzny na tle UE. Przykładowo, udział operatorów alternatywnych w dostępie stacjonarnym jest drugi najwyższy w UE (ponad 70%, średnia dla UE ok. 59%), a poziom koncentracji na rynku telefonii mobilnej jest jednym z najniższych w Europie²⁵. Silna konkurencja między operatorami skutkuje niskimi cenami dla użytkowników końcowych.

Jednocześnie Polska posiada stosunkowo niski odsetek gospodarstw domowych objętych zasięgiem stacjonarnych sieci szerokopasmowych, co tylko częściowo rekompensowane jest to substytucją dostępu stacjonarnego dostępem za pośrednictwem sieci mobilnych. Szansą na zmianę tego stanu rzeczy jest, z jednej strony, dokończenie Projektu budowy sieci szkieletowo-dystrybucyjnych, finansowanych z perspektywy UE 2007 – 2013 oraz środki przeznaczone na ten cel w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Aby możliwie zredukować koszty budowy sieci oraz zwiększyć efektywność wykorzystania środków publicznych, Polska aktywnie działa na rzecz zmniejszenia barier administracyjnych w budowie sieci, w tym poprzez zmiany prawne i współpracę z sektorem. Polska jako jedyny kraj w UE zdecydowała się na przygotowanie oddzielnego Programu Operacyjnego w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 poświęconego w całości cyfryzacji, o wartości ponad 2 mld EUR.

W kwestii przydzielania kolejnych pasm widma radiowego specyfika Polski wynika z koordynacji sposobu wykorzystania pasma z państwami trzecimi, nie będącymi członkami UE. Prowadzi to do pewnej nierówności w dostępie do widma radiowego, w szczególności w stosunku do tych państw członkowskich, które ze względu na swoje położenie geograficzne takiej koordynacji przeprowadzać

²⁴ Dane za Europejską Agendą Cyfrową (Digital Agenda Scoreboard)

²⁵ Mierzona indeksem Hirschmana-Herfindahla (HHI) – por np. *Mobile Wireless Performance in the EU & the US*, GSMA May 2013, s.30

nie muszą – chociażby jeśli chodzi o możliwe terminy rozdysponowania poszczególnych pasm, jak też o uzyskane właściwości sieci i jakość transmisji.

VI. STANOWISKO PARTNERÓW SPOŁECZNYCH

Mając świadomość znaczenia, jakie strategia cyfrowa może mieć dla rozwoju Polski i Unii Europejskiej, polski Rząd był aktywnym uczestnikiem europejskiej debaty na temat priorytetów, które powinny zostać ujęte w strategii, poczynając od etapu prac koncepcyjnych aż do momentu publikacji strategii. Dzięki zaangażowaniu na bardzo wczesnym etapie prac nad strategią Jednolitego Runku Cyfrowego polski głos artykułujący polskie potrzeby był słyszalny na poziomie europejskim, a zgłaszane przez Polskę postulaty miały widoczny wpływ na kształt strategii zaprezentowanej przez Komisję Europejską. Opis najważniejszych działań, podejmowanych na etapie prac koncepcyjnych nad strategią, znajduje się poniżej. Warto dodać, że wszystkie najważniejsze dokumenty oraz informacje dotyczące Jednolitego Rynku Cyfrowego były na bieżąco publikowane i są dostępne na stronach internetowych Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (w dedykowanej zakładce „Jednolity Rynek Cyfrowy”: <https://mac.gov.pl/projekty/jednolity-rynek-cyfrowy/aktualnosci>).

Podczas otwartego spotkania z przedstawicielami przedsiębiorców i organizacji pozarządowych w grudniu 2014 r. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji poinformowało o planach nowej Komisji Europejskiej, w tym o planach reformy szeroko pojętego europejskiego rynku cyfrowego. W ten sposób zainicjowany został w Polsce dialog na temat polskich priorytetów cyfrowych na potrzeby programowania prac Komisji Europejskiej. Dialog ten był prowadzony w sposób otwarty, przy pełnym zaangażowaniu strony społecznej, która została poproszona o przekazywanie własnych stanowisk, poglądów i propozycji na potrzeby identyfikowania interesów i priorytetów polski (<https://mac.gov.pl/aktualnosci/digital-single-market-zapraszamy-do-nadsylania-propozycji>).

W oparciu o stanowiska otrzymane w toku konsultacji publicznych opracowany został dokument „Priorytety cyfrowe Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji RP na potrzeby programowania prac nad Jednolitym Rynkiem Cyfrowym w ramach Unii Europejskiej”, który został przedstawiony informacyjnie w dniu 28 stycznia 2015 r. na forum Komitetu Rady Ministrów ds. Cyfryzacji, a 2 lutego na forum Komitetu do Spraw Europejskich (<https://mac.gov.pl/aktualnosci/priorytety-mac-w-zwiazku-z-debata-o-jednolitym-rynku-cyfrowym-w-ramach-ue>).

16 lutego 2015 r. w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji odbyło się spotkanie, którego celem była prezentacja postępów prac nad strategią Jednolitego Rynku Cyfrowego. W spotkaniu uczestniczyło około 60 osób reprezentujących przedsiębiorców i izby gospodarcze oraz organizacje pozarządowe. W trakcie spotkania zaprezentowany został dokument „Priorytety cyfrowe Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji RP na potrzeby programowania prac nad Jednolitym Rynkiem Cyfrowym w ramach Unii Europejskiej”, a zaproszona na spotkanie przedstawicielka Komisji Europejskiej przedstawiła najważniejsze informacje na temat prac nad strategią.

Mając na uwadze duże zainteresowanie przedstawionym przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji dokumentem, chęcią wzmocnienia głosu Polski na forum UE, a także wychodząc naprzeciw oczekiwaniom innych resortów, podjęte zostały prace nad przygotowaniem nieformalnego dokumentu opisującego punkt widzenia całego Rządu RP na zagadnienia dotyczące Jednolitego Rynku Cyfrowego, w ślad za dokumentami tego typu prezentowanymi przez największe państwa

członkowskie UE (w terminologii Unii Europejskiej tego typu nieformalne dokumenty określa się jako „non paper”). Dzięki konstruktywnej współpracy z Ministerstwami: Spraw Zagranicznych, Gospodarki, Sprawiedliwości, Finansów, Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Urzędów: Komunikacji Elektronicznej oraz Ochrony Konkurencji i Konsumentów opracowany został wspólny dokument skierowany następnie do rozpatrzenia przez Komitet do Spraw Europejskich. 25 lutego 2015 r. Komitet do Spraw Europejskich przyjął dokument „Cyfrowe priorytety Polski na potrzeby dyskusji o Jednolitym Rynku Cyfrowym” (<https://mac.gov.pl/aktualnosci/polskie-priorytety-cyfrowe-w-dyskusji-o-jednolitym-rynku-cyfrowym>).

Przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich dokument stał się następnie zaczął i podstawą do przygotowania w marcu 2015 r. wspólnej deklaracji państw Grupy Wyszehradzkiej, w której Polska, Słowacja, Czechy oraz Węgry wypowiedziały się jednym głosem w sprawie Jednolitego Rynku Cyfrowego. Punktem wyjścia dla opracowania deklaracji było przekonanie, że wspólny głos państw regionu będzie lepiej słyszalny na forum Unii Europejskiej (<https://mac.gov.pl/aktualnosci/panstwa-grupy-wyszehradzkiej-prezentuja-wspolna-wizje-jednolitego-rynku-cyfrowego>).

W uznaniu dla zaangażowania Polski w prace nad strategią Jednolitego Rynku Cyfrowego w dniu 14 maja 2015 r. w Warszawie wizytę złożył Pan Andrus Ansip, Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, odpowiedzialny za Jednolity Rynek Cyfrowy. Pan Andrus Ansip wystąpił na konferencji „Europejski rynek cyfrowy - umiejętności, gospodarka, praca”, gdzie zaprezentował po raz pierwszy poza Brukselą najważniejsze założenia opublikowanej kilka dni wcześniej (6 maja 2015 r.) strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego (<https://mac.gov.pl/aktualnosci/andrzej-halicki-i-andrus-ansip-w-warszawie-o-jednolitym-rynku-cyfrowym>).

Prace nad niniejszym stanowiskiem Rządu RP prowadzone były w sposób umożliwiający stronie społecznej udział w kształtowaniu stanowiska Rządu do strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy. W dniu 11 maja 2015 r. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji opublikowało na stronie internetowej informację o Komunikacie Komisji Europejskiej ws. Jednolitego Rynku Cyfrowego wraz z zaproszeniem do zgłaszania przez partnerów społecznych stanowisk i uwag, które mogłyby zostać wykorzystane podczas prac nad projektem stanowiska Rządu (<https://mac.gov.pl/aktualnosci/rozpoczynamy-prace-nad-stanowiskiem-rzadu-do-komunikatu-ke-ws-jednolitego-rynku>), co stanowiło kontynuację działań informacyjnych i konsultacyjnych prowadzonych przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, zapoczątkowanych już w grudniu 2014 r.

Niniejsze stanowisko Rządu zostało opracowane przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji w oparciu o wkłady instytucji (urzędów) współpracujących oraz stanowiska nadesłane w toku konsultacji publicznych.

W toku konsultacji publicznych do Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji wpłynęły stanowiska następujących parterów społecznych:

1. Polska Izba Wydawców Prasy
2. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
3. Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowych
4. Stowarzyszenie autorów ZAiKS

5. Stowarzyszenie Autorów i Wydawców COPYRIGHT POLSKA
6. T-Mobile Polska S.A.
7. Forum Przewoźników Ekspresowych
8. TVN S.A.
9. Polska Izba Książki
10. Związek Producentów Audio Video
11. Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska
12. Poczta Polska S.A.
13. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji
14. Polskie Stowarzyszenie Jazzowe
15. Związek Kompozytorów Polskich
16. Stowarzyszenie Kreatywna Polska
17. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji
18. Stowarzyszenie Filmowców Polskich
19. Konfederacja LEWIATAN
20. Stowarzyszenie Wydawców REPROPOL
21. Orange Polska S.A.
22. Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych
23. Związek Zawodowy Twórców Kultury
24. Izba Gospodarki Elektronicznej e-Commerce Polska
25. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej
26. United Parcel Service of America (UPS)
27. Fundacja Startup Poland

Stanowiska nadesłane przez partnerów społecznych w toku konsultacji publicznych zostały opublikowane na stronie internetowej Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji i są dostępne w wersji elektronicznej pod tym adresem: <https://mac.gov.pl/aktualnosci/stanowiska-partnerow-spoecznych-otrzymane-w-toku-konsultacji-jednolitego-ryнку>

Niezależne i równoległe do prowadzonych przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji konsultacje publiczne zostały przeprowadzone przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Do konsultacji w zakresie prawa autorskiego oraz polityki audiowizualnej Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zaprosiło pisemnie 104 podmioty. Dodatkowo zaproszenie do wszystkich zainteresowanych zostało również skierowane za pośrednictwem strony internetowej www.prawoautorskie.gov.pl. Swoje stanowisko w tym zakresie przedstawiło 36 podmiotów:

1. Biblioteka Narodowa

2. Centrum Cyfrowe Projekt: Polska
3. Cyfrowy Polsat S.A.
4. ESKA TV S.A.
5. Instytut Adam Mickiewicza
6. ITI Neovision S.A.
7. Izba Gospodarki Elektronicznej e-commerce Polska
8. Izba Wydawców Prasy
9. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
10. Konfederacja Lewiatan
11. Narodowe Archiwum Cyfrowe
12. Orange Polska S.A.
13. osoba prywatna – piter1235
14. Plagiat.pl Sp. z o. o.
15. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji
16. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej
17. Polska Izba Książki
18. Polska Izba Radiodifuzji Cyfrowej
19. Polskie Stowarzyszenie Jazzowe
20. Polski Instytut Sztuki Filmowej
21. Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska
22. Stowarzyszenie Autorów ZAiKS
23. Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowych
24. Stowarzyszenie Dystrybutorów Programów Telewizyjnych Sygnał
25. Stowarzyszenie Filmowców Polskich
26. Stowarzyszenie Kreatywna Polska
27. T-Mobile Polska S.A.
28. Telewizja Polsat Sp. z o.o.
29. TVN S.A.
30. Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan
31. dr Michał Wyrwiński, Katedra Prawa Własności Intelektualnej, Uniwersytet Jagielloński,
32. Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska
33. Związek Pracodawców Mediów Elektronicznych i Telekomunikacji Mediakom

34. Związek Kompozytorów Polskich
35. Związek Producentów Audio-Video ZPAV
36. Związek Zawodowy Twórców Kultury

Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych poinformowała Ministra, iż nie wnosi uwag do dokumentu w zakresie prowadzonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego konsultacji.

Stanowiska nadesłane przez partnerów społecznych w toku konsultacji publicznych zostały opublikowane na stronie internetowej pod następującym adresem: <http://www.prawoautorskie.gov.pl/pages/posts/wyniki-konsultacji-dotyczacych-komunikatu-komisji-europejskiej-ws.-jednolitego-ryнку-cyfrowego-795.php>

VII. WNIOSKI

1. Rząd RP z zadowoleniem przyjmuje strategię Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy i będzie wspierał te działania Komisji Europejskiej, które mają potencjał do przekształcenia Unii Europejskiej w cyfrowo spójny organizm gospodarczy, zapewniający europejskim, a więc również polskim, przedsiębiorcom skalę i warunki konieczne do powstawania, wzrostu a następnie ekspansji na rynki państw trzecich. Podstawowym wyzwaniem w ramach realizacji strategii jest usuwanie barier w rozwoju transgranicznych usług i handlu elektronicznego, wciąż istniejących pomiędzy państwami członkowskimi UE.
2. Niezwykle ważnym jest, aby realizując działania zapowiedziane w strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego pamiętać o spójności i konsekwencjach geograficznych podejmowanych działań, tak aby cyfrowa rewolucja przynosiła korzyści wszystkim obywatelom i przedsiębiorstwom Unii Europejskiej. Stworzenie Jednolitego Rynku Cyfrowego bezsprzecznie wiąże się z licznymi korzyściami, ale już ich równomierna redystrybucja wewnątrz UE może stanowić wyzwanie. Rewolucja cyfrowa ma głęboki wpływ na procesy gospodarcze. Przy projektowaniu poszczególnych inicjatyw należy uwzględnić to, by korzyści płynące z Jednolitego Rynku Cyfrowego rozkładały się możliwie równomiernie. Jednolity Rynek Cyfrowy powinien sprzyjać wyrównywaniu poziomów między najbardziej rozwiniętymi obszarami a obszarami peryferyjnymi. W dłuższej perspektywie wszyscy będą czerpać korzyści z rewolucji cyfrowej, niemniej jednak należy położyć nacisk na łagodzenie potencjalnych negatywnych efektów w okresie przejściowym.
3. Rząd RP kładzie duży nacisk na realizację przez Komisję Europejską programu *Better Regulation* tak aby wszystkie inicjatywy legislacyjne podejmowane w ramach realizacji strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego spełniały wymagania tego programu. Jest to szczególnie istotne w środowisku cyfrowym, gdzie nadmiar regulacji prawnych nie idzie w parze z innowacyjnością, a dynamiczne zmiany tego środowiska wymagają rozwiązań przemyślanych i neutralnych technologicznie, zdolnych przetrwać próbę czasu.
4. Podejmowane w ramach realizacji strategii działania powinny uwzględniać także powiązania i oddziaływanie obszaru ICT na inne gałęzie realnej gospodarki prowadząc do ułatwienia rozpoczęcia i prowadzenia działalności w Internecie przedsiębiorcom w sieci jeszcze nieobecny.

5. Należy mieć także na uwadze stopień powiązania i wzajemne zależności między proponowanymi przez Komisję Europejską inicjatywami. Ma to bowiem istotne znaczenie dla zachowania spójności planowanych, a następnie realizowanych działań, szczególnie w sferze legislacyjnej. Rząd RP będzie zwracał uwagę, aby nowe propozycje oraz inicjowane zmiany uwzględniały prace równoległe toczące się w innych obszarach prawa.

VIII. PRZEDSTAWICIEL KIEROWNICTWA RESORTU WIODĄCEGO UPOWAŻNIONY DO PREZENTOWANIA STANOWISKA

Pan Jurand Drop, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji,
Sekretariat.JDrop@mac.gov.pl; tel. 22 245 59 16